Opłata pocztowa uiszczona gotówką!

Katowice, dnia 30 czerwca 1939.

GAZETA URZĘDOWA
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
Dział Administracji Szkolnej

Nr 6.

Poz.: **TREŚĆ:** str.

153.—*Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P.* z dnia 16 marca 1939 r. w sprawie przyjmowania osób, które ukończyły licea do Wyższej Szkoły Dziennikarskiej w Warszawie 186
154.—*Rozporządzenie Wojewody Śląskiego* z dnia 8 maja 1939 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 19 stycznia 1939 r. o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych na ziemiach odzyskanych w październiku i listopadzie 1938 r. 186

Zarządzenia Min. W. R. i O. P.:

155.—z dnia 24 kwietnia 1939 r. w sprawie kwalifikowania nauczycieli, pełniących za urlopem obowiązki nauczycielskie w szkołach niepaństwowych (prywatnych) 187
156.—z dnia 3 kwietnia 1939 r. o regulaminie egzaminu dojrzałości dla eksternów w liceach zawodowych 188
157.—z dnia 17 maja 1939 r. o przemianowaniu publicznych szkół powszechnych w województwie śląskim 195

Postanowienia Ministra W. R. i O. P.:

158.—z dnia 7 marca 1939 r. o tymczasowym programie nauki w szkołach dokształcających zawodowych mechanicznej obróbki metali 196
159.—z dnia 7 marca 1939 r. o tymczasowym programie nauki w szkołach dokształcających zawodowych odlewniczo-modelarskich 196
160.—z dnia 7 marca 1939 r. o tymczasowym programie nauki w szkołach dokształcających zawodowych ślusarsko-mechanicznych 196

Okólniki Min. W. R. i O. P.:

161.—*nr 20* z dnia 18 marca 1939 r. o opłatach egzaminacyjnych i wynagradzaniu członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy, Stenografii i Pisania na Maszynach w szkolnictwie zawodowym 197
162.—*nr 21* z dnia 23 marca 1939 r. w sprawie taksy administracyjnej na Wyższych Kursach Nauczycielskich 197
163.—*nr 28* z dnia 7 kwietnia 1939 r. w sprawie przesunięcia terminu egzaminów dojrzałości gimnazjum dawnego ustroju 198

Pisma okólne:

164.—w sprawie skali ocen 198
165.—w sprawie prostowania skażonej pisowni nazwisk polskich na ziemiach odzyskanych w 1938 r. . 199
166.—w sprawie wieku uczniów, przyjmowanych do klasy I gimnazjów ogólnokształcących 200
167.—w sprawie zbiórki metali w szkołach 200

Komunikaty:

168.—o blankietach świadectw dojrzałości dla liceów ogólnokształcących i świadectw ukończenia gimnazjów ogólnokształcących 200
169.—w sprawie posad nauczycielskich we Francji 201
170.—o konkursach na stanowiska w szkolnictwie 201

Poz.: TREŚĆ: str.
171.—ruch służbowy w szkołach województwa śląskiego za miesiące kwiecień i maj 1932 r. 203
172.—o przejazdach wycieczek młodzieży szkolnej statkami po Wiśle 204
173.—o wycieczkach szkolnych do Biskupina 204
174.—o spółdzielni turystyczno-wypoczynkowej „Gromada“ 204
175.—o tablicy „Rzemiosła w Polsce“ 205
176.—o broszurce p. t. „Przygotowanie pracowników do potrzeb przemysłu i rzemiosła metalowego . 205
177.—o broszurce p. t.: „Szkoły fabryczne niemieckiego wielkiego przemysłu elektrotechnicznego“ . . 205
178.—o wydawnictwie — Wańkowicz M. — „Sztafeta“ 205
179.—o wydawnictwie „Rocznik Polityczny i Gospodarczy P. A. T. na rok 1939“ 205
180.—o niedozwoleniu w szkołach jako podręcznika książki: M. Tauber i J. Wajngarten — Mała historia Żydów dla VII klasy szkół powszechnych 206
181.—o aparatach filmowych projekcyjnych dla szkół systemu Philips-Bell and Howell 206
182.—o filmach szkolnych 206
183.—o filmie p. t. „Francja czuwa“ 207
184.—o filmie p. t. „Maboni“ 207
185.—o czasopiśmie p. t. „Higiena Szkolna“ 207
186.—o zezwoleniu na prowadzenie szkoły dokształcającej zawodowej 207
187.—o zatwierdzonym wzorze opakowania indywidualnego pakietu przeciwiperytowego 207
188.—o kursach wyszkolenia żeglarskiego młodzieży 207
189.—o kursach żeglarskich w Jastarni 208
190.—o wynikach zawodów narciarskich Męskich Szkolnych Kół Sportowych 208
191.—o wydawnictwach 209
192.—Sprostowanie 212

Poz. 153.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 16 marca 1939 r. (Nr IV UP-533/39)

w sprawie przyjmowania osób, które ukończyły licea, do Wyższej Szkoły Dziennikarskiej w Warszawie.

(Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. Nr 3 z dnia 9 maja 1939 r. poz. 78).

Na podstawie art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Uprawnione do ubiegania się o przyjęcie na studia w Wyższej Szkole Dziennikarskiej w Warszawie w charakterze słuchaczy rzeczywistych są osoby, które odpowiadają warunkom wymaganym do ubiegania się o przyjęcie na wydziały teologiczne, humanistyczne, prawne i handlowe szkół akademickich.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

154.

ROZPORZĄDZENIE

Wojewody Śląskiego

z dnia 8 maja 1939 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 19 stycznia 1939 r. o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych na ziemiach odzyskanych w październiku i listopadzie 1938 r. (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr 1 poz. 4).

Z mocą obowiązującą od II półrocza szkolnego 1938/39 zarządzam tymczasowo w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką co następuje:

Rozdział V ustęp „e“ rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 19 stycznia 1939 r. o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych na ziemiach odzyskanych w październiku i listopadzie 1938 r. (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr 1, poz. 4) otrzymuje następujące brzmienie:

„Od opłat tych zasadniczo nikt zwolniony być nie może. W wypadkach wyjątkowego ubóstwa Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego może udzielać ulg względnie zwalniać całkowicie uczniów od tych opłat na skutek indywidualnych podań, uzasadnionych świadectwem ubóstwa i popartych przez Radę Pedagogiczną szkoły. Podania te winny być przedkładane w pierwszym półroczu szkolnym do dnia 1 listopada, w drugim do dnia 1 kwietnia (w roku szkolnym 1938/39 do dnia 15. V. 1939 r.).

Wpłacone kwoty nie podlegają zwrotowi.“

(—) **Dr Grażyński**
Wojewoda Śląski.

155.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 kwietnia 1939 roku (BP-7544/39)

w sprawie kwalifikowania nauczycieli, pełniących za urlopem obowiązki nauczycielskie w szkołach niepaństwowych (prywatnych).

(Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. Nr 3 z dnia 9 maja 1939 r. poz. 80).

Na podstawie § 16 ustęp 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 czerwca 1934 r. wydanego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów o kwalifikowaniu nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 490) *) zarządzam co następuje:

§ 1. Do nauczycieli szkół państwowych i publicznych pełniących za urlopem obowiązki nauczycielskie w szkołach niepaństwowych (prywatnych) mają zastosowanie rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 czerwca 1934 r. wydane w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów o kwalifikowaniu nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 490) i Instrukcja z dnia 26 stycznia 1935 r. (BP-97/35) o kwalifikowaniu nauczycieli (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 3), o ile następne paragrafy niniejszego zarządzenia nie stanowią inaczej.

§ 2. Nauczyciele, pełniący za urlopem obowiązki nauczycielskie w szkołach niepaństwowych otrzymują w tym czasie oceny kwalifikacyjne ustalone na podstawie spostrzeżeń wpisywanych podczas wizytacyj szkół do arkusza spostrzeżeń przez osoby powołane do sprawowania bezpośredniego i pośredniego nadzoru służbowego nad nauczycielem.

Ustne opinie kierownika (dyrektora szkoły prywatnej) o tych nauczycielach wyrażane wobec osób wizytujących mogą stanowić materiał pomocniczy przy formułowaniu opinii i ustalaniu oceny, nie są jednak wystarczającą podstawą do wydania oceny kwalifikacyjnej.

§ 3. Jako osoby powołane do sprawowania nadzoru bezpośredniego nad nauczycielami pełniącymi obowiązki nauczycielskie za urlopem w szkołach niepaństwowych, wydają opinie:

1) podinspektor szkolny (zastępca inspektora szkolnego) bądź inspektor szkolny — o nauczycielach i wychowawczyniach przedszkoli pełniących obowiązki w prywatnych szkołach powszechnych lub przedszkolach,

2) wizytator szkół — o nauczycielach pełniących obowiązki w szkołach niepaństwowych (prywatnych) podległych bezpośrednio Kuratorowi,

3) ministerialny wizytator szkół lub urzędnik wyznaczony przez Ministra — o nauczycielach pełniących obowiązki w szkołach podległych bezpośrednio Ministrowi.

*) Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 14. VI. 1934 r. ogłoszono w Gaz. Urz. Woj. Śl. Dział Admin. Szkolnej Nr 33/10 z dnia 10. X. 1934 r. poz. 137.

§ 4. Jako osoby powołane do sprawowania nadzoru pośredniego nad nauczycielami pełniącymi za urlopem obowiązki nauczycielskie w szkołach niepaństwowych (prywatnych) wydają opinie i ustalają oceny:

1) inspektor szkolny — o nauczycielach (wychowawczyniach przedszkoli), o których pierwszą opinię wydał podinspektor szkolny (zastępca inspektora szkolnego),

2) wizytator szkół o nauczycielach (wychowawczyniach przedszkoli), o których pierwszą opinię wydał inspektor szkolny,

3) naczelnik Wydziału w Kuratorium — o nauczycielach, o których pierwszą opinię wydał wizytator szkół,

4) naczelnik Wydziału w Ministerstwie — o nauczycielach o których pierwszą opinię wydał ministerialny wizytator szkół, lub urzędnik wyznaczony przez Ministra.

§ 5. Oceny kwalifikacyjne za okres do końca 1938 r. należy ustalić łącznie za cały okres dotąd nieoceniany w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 czerwca 1934 r. wydanym w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów o kwalifikowaniu nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 490) i niniejszym zarządzeniu, najpóźniej do dnia 1 czerwca 1939 r.

Następne oceny ustalać należy w terminach przewidzianych w §§ 14 i 15 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 czerwca 1934 r.

§ 6. O nauczycielach urlopowanych do szkół niepaństwowych (prywatnych) położonych na terenie obwodu szkolnego lub innego okręgu szkolnego, wydają opinie i ustalają oceny bezpośredni i pośredni przełożeni z tego obwodu szkolnego lub okręgu szkolnego na terenie którego leży szkoła niepaństwowa (prywatna).

Na czas pozostawania nauczyciela na terenie innego okręgu szkolnego przesyła się nowym przełożonym nauczyciela, kartę kwalifikacyjną i arkusz spostrzeżeń tego nauczyciela.

§ 7. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

156.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 3 kwietnia 1939 r. (Nr III PU-2499/39)

o regulaminie egzaminu dojrzałości dla eksternów w liceach zawodowych.

(Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. Nr 3 z dnia 9 maja 1939 r. poz. 85).

§ 1. Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) ustanawiam regulamin egzaminu dojrzałości dla eksternów w liceach zawodowych, ogłoszony jako załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc wszelkie przepisy w sprawach, objętych niniejszym zarządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 3. IV. 1939 r. (Nr III PU-2499/39).

REGULAMIN

egzaminu dojrzałości dla eksternów w liceach zawodowych.

§ 1. Egzamin według niniejszego regulaminu zdają uczniowie (uczennice) klas ostatnich prywatnych liceów zawodowych, nie posiadających uprawnień liceów państwowych, oraz eksterni (eksternistki).

§ 2. Do egzaminu dojrzałości mogą być dopuszczeni kandydaci, którzy posiadają odpowiedni wiek, mają wymagane świadectwa szkolne, odbytą praktykę zawodową oraz sprawują się nienagannie.

O dopuszczenie do egzaminu dojrzałości ubiegać się mogą kandydaci, którzy w chwili rozpoczęcia egzaminu w dwuletnich liceach zawodowych mają co najmniej 17½ lat, w trzyletnich zaś liceach zawodowych — co najmniej 18½ lat życia.

Dowodem, stwierdzającym wiek kandydata, jest odpowiedni dokument, wydany przez urząd stanu cywilnego.

Od kandydatów jest wymagane jedno z niżej wymienionych świadectw:

a) świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego;

b) świadectwo ukończenia czteroletniego gimnazjum zawodowego;

c) świadectwo ukończenia trzyletniego gimnazjum zawodowego;

d) inne świadectwo, uznane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne.

Poza tym kandydaci są obowiązani przedstawić książeczkę wojskową lub inny dokument, stwierdzający odbycie, względnie zwolnienie od obowiązkowej służby wojskowej, albo zaświadczenie organizacji, wskazanej odpowiednimi przepisami, stwierdzające, że kandydat odbył przepisany kurs przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego oraz obóz letni z wynikiem dodatnim. Uczniowie szkół bez uprawnień szkół państwowych nie przedstawiają tego zaświadczenia.

Kandydaci, którzy wykażą się zaświadczeniem lekarza urzędowego, stwierdzającym niemożność odbycia przez nich obozu letniego, są zwolnieni od tego obowiązku.

Wymagania, dotyczące służby wojskowej i P. W., odnoszą się tylko do mężczyzn.

Dowodem odbycia praktyki zawodowej przez uczniów szkół prywatnych, nie posiadających uprawnień liceów państwowych, jest uznane przez Komisję Egzaminacyjną świadectwo odbytej praktyki, przewidzianej w statucie danego liceum zawodowego. Eksterni powinni przedstawić świadectwo odbytej co najmniej 3-letniej praktyki, uznanej przez Komisję Egzaminacyjną za odpowiednią.

Dowodem nienagannego sprawowania jest świadectwo niekaralności sądowej kandydata, wystawione przez kompetentną władzę jego miejsca zamieszkania. Dowodu nienagannego sprawowania nie przedstawiają uczniowie klasy ostatniej liceum bez uprawnień liceów państwowych, o ile w chwili zgłoszenia się do egzaminu są uczniami wymienionego liceum i uczęszczali do niego bez przerwy przez dwa ostatnie lata.

§ 3. Egzamin ma wykazać, czy kandydat osiągnął takie przygotowanie zawodowe, poziom wykształcenia i dojrzałości umysłowej, jakie odpowiadają wymaganiom programowym danego państwowego liceum zawodowego, oraz czy jest przygotowany do pracy w zakresie danej specjalności, a także do podjęcia studiów w szkołach akademickich.

§ 4. Egzaminy dojrzałości organizują Kuratoria Okręgów Szkolnych: dla uczniów liceów prywatnych bez uprawnień liceów państwowych oraz eksternów — w czerwcu, dla uczniów takichże szkół o ustroju semestralnym oraz dla eksternów — ponadto w lutym.

Egzaminy odbywają się zasadniczo w państwowych liceach zawodowych, lecz mogą się odbywać także w liceach niepaństwowych z uprawnieniami liceów państwowych tego samego typu; egzaminy uczniów liceów bez uprawnień liceów państwowych tylko w wyjątkowych przypadkach mogą się odbywać w ich własnych szkołach. Terminy i miejsca egzaminów ustalają Kuratoria Okręgów Szkolnych.

§ 5. Uczniowie liceum zawodowego, nie posiadającego uprawnień liceów państwowych, zwracają się za pośrednictwem Dyrekcji szkoły do Kuratorium Okręgu Szkolnego, na którego terenie uczęszczali ostatnio do liceum, o dopuszczenie ich do egzaminu dojrzałości i wskazanie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej. Do zgłoszenia uczniów Dyrekcje takich szkół poza dokumentami, wymienionymi w § *2* — dołączają:

a) listę uczniów ostatniej klasy liceum z zaznaczeniem, z których języków obcych nowożytnych, jako I i II, każdy z nich pragnie zdawać egzamin;
b) wykaz ćwiczeń konstrukcyjnych i ćwiczeń w pracowniach oraz innych prac graficznych, wykonanych w szkole;
c) wykaz lektury z języka polskiego i języków obcych nowożytnych;
d) proponowane przez szkołę tematy wypracowań piśmiennych oddzielnie dla każdego liceum, względnie wydziału, a mianowicie po *3* tematy z poszczególnych przedmiotów — z tym, że w pewnych przypadkach dla niektórych liceów, względnie wydziałów mogą być także proponowane tematy osobne dla poszczególnych grup uczniów;
e) po dwie nienaklejone fotografie każdego kandydata, opatrzone jego własnoręcznym podpisem;
f) dowody wpłaconych należności za egzamin;
g) ewentualnie świadectwa lekarskie, o których mowa w § 8.

Nadto przed rozpoczęciem egzaminu Dyrekcja przedstawia Komisji Egzaminacyjnej roczne wykazy ocen z ostatniej klasy liceum.

Eksterni zwracają się z podaniem o dopuszczenie do egzaminu dojrzałości oraz wskazanie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do tego Kuratorium Okręgu Szkolnego, na którego terenie znajduje się odnośne liceum.

Eksterni wymieniają w podaniu: liceum, względnie wydział danego liceum zawodowego, języki obce nowożytne, jako I i II, z których mają zdawać egzamin, oraz zakres przerobionego materiału przysposobienia wojskowego (§ 8).

Poza dokumentami, wymienionymi w § *2* — dołączają do podania:

a) własnoręcznie napisany życiorys z zaznaczeniem odbytej nauki i praktyki zawodowej;
b) wykaz lektury z języka polskiego i języków obcych nowożytnych;
c) dwie nienaklejone fotografie, opatrzone własnoręcznym podpisem;
d) dowody wpłaconej należności za egzamin;
e) ewentualnie świadectwo lekarskie, o którym mowa w § 8.

Przedstawienie danych niezgodnych z rzeczywistością (§§ *2* i 5) powoduje niedopuszczenie do egzaminu lub skreślenie z listy zdających.

Podania do Kuratorium w sprawie dopuszczenia do egzaminu dojrzałości uczniów liceów prywatnych bez uprawnień liceów państwowych oraz eksternów należy wnosić do dnia 30 kwietnia; — uczniów takichże szkół o ustroju semestralnym oraz eksternów — i do 1 stycznia każdego roku.

§ 6. Kuratorium Okręgu Szkolnego po stwierdzeniu, że kandydaci spełniają warunki, wymienione w §§ *2* i 5, wyznacza im Państwową Komisję Egzaminacyjną, terminy egzaminów i ustala dla każdego liceum, względnie wydziału po *2* tematy wypracowań z każdego przedmiotu; nadto może zatwierdzić tematy osobne, o których mowa w § 5. Tematy powinny być zaczerpnięte z obowiązującego materiału programowego danego państwowego liceum zawodowego.

Tematy proponowane przez szkołę powinny być zachowane w tajemnicy.

§ 7. Państwową Komisję Egzaminacyjną stanowią:

a) przewodniczący (a) Komisji i jego zastępca (zastępcy), powołani przez Kuratora Okręgu Szkolnego;.
b) egzaminatorzy, powołani przez Kuratora Okręgu Szkolnego spośród nauczycieli liceów zawodowych.

Członkowie Komisji są obowiązani do brania udziału we wszystkich jej posiedzeniach; w wyjątkowych przypadkach powinni uzyskać zwolnienie od przewodniczącego. W sprawach każdego egzaminowanego głosują wszyscy członkowie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej.

Uchwały na posiedzeniach Komisji Egzaminacyjnej zapadają zwyczajną większością głosów obecnych członków — z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ustępie trzecim § 17. W razie równości głosów decyduje przewodniczący.

Członkowie Komisji są obowiązani do zachowania w tajemnicy ocen oraz treści obrad Komisji. Do ogłoszenia wyników egzaminu jest upoważniony przewodniczący Komisji lub jego zastępca.

§ 8. Kandydat zdaje egzamin według programu jednego z wydziałów państwowego liceum zawodowego danego typu, wybranego dowolnie (§ 5,).

Od egzaminu z przysposobienia wojskowego są zwolnieni kandydaci, którzy przedstawią dowody odbytej obowiązkowej służby wojskowej.

Kandydaci, którzy nie odbyli obowiązkowej służby wojskowej, zdają egzamin praktyczny i teoretyczny (§ 15) z przysposobienia wojskowego, o ile nie przekroczyli 24 lat życia. Kandydaci, którzy nie odbyli obowiązkowej służby wojskowej i przekroczyli ten wiek, oraz kandydaci, którzy z powodu choroby lub innych niedomagań fizycznych, stwierdzonych świadectwem lekarza urzędowego, nie mogli odbyć obozu letniego i kursu przysposobienia wojskowego, względnie przed ukończeniem 24 roku życia zostali zwolnieni od obowiązkowej służby wojskowej, zdają egzamin praktyczny i teoretyczny albo w zakresie przysposobienia wojskowego młodzieży męskiej, albo w zakresie przysposobienia wojskowego młodzieży żeńskiej, przewidzianego na poszczególne klasy liceum zawodowego danego typu (z działu obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej oraz z ratownictwa sanitarnego). Wyboru dokonuje kandydat. Wymagania powyższe (§ 8, ust. 3) dotyczą tylko mężczyzn.

Uczniowie liceów bez uprawnień liceów państwowych zdają praktyczny i teoretyczny egzamin z przysposobienia wojskowego według tego programu, jaki realizowano w danej szkole.

Kandydaci, nie mający obywatelstwa polskiego, mogą być zwolnieni od egzaminu z przysposobienia wojskowego, o ile zwrócą się w tej sprawie z prośbą do Kuratorium.

W razie zgłoszenia się do egzaminu dojrzałości absolwentów liceów zawodowych innego typu, liceów ogólnokształcących lub szkół innego typu, Ministerstwo W. R. i O. P. może każdego z nich zwolnić od egzaminu z poszczególnych przedmiotów, biorąc za podstawę program tej szkoły, z której absolwent przybywa, oraz ocenę z danego przedmiotu na jego świadectwie szkolnym. Zwolnienie nie może jednak obejmować przedmiotów, które wchodzą w skład egzaminu dojrzałości uczniów państwowych liceów zawodowych danego typu.

§ 9. Egzamin składa się z części piśmiennej, praktycznej i ustnej.

I. Egzamin piśmienny kandydatów odbywa się z następujących przedmiotów obowiązkowych:

1. W liceach ogólno-mechanicznych — z języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki i technologii oraz do wyboru przez kandydata: z silników parowych lub spalinowych albo też z dźwignic.

2. W liceach mechanicznych kolejowych — z języka polskiego, języka obcego, matematyki i technologii oraz do wyboru przez kandydata: z parowozów lub silników spalinowych albo też dźwignic.

3. W liceach mechanicznych o wydziale lotniczym — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, technologii, płatowców i silników lotniczych.

4. W liceach mechanicznych o wydziale samochodowym — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, technologii, silników i podwozi samochodowych.

5. W liceach mechanicznych o wydziale budowy okrętów — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, technologii i budowy okrętów.

6. W liceach elektrycznych — z języka polskiego, matematyki, języka obcego, maszyn i urządzeń elektrycznych.

7. W liceach telekomunikacyjnych — z języka polskiego, języka obcego, matematyki i urządzeń radioelektrycznych oraz do wyboru przez kandydata: z central telefonicznych lub urządzeń telegraficznych.

8. W liceach budowlanych — z języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki, budownictwa i żelazobetonu z kosztorysowaniem.

9. W liceach drogowych — z języka polskiego, języka obcego, matematyki oraz do wyboru przez kandydata: z budowy dróg i mostów lub z budowy mostów i kolei żelaznych.

10. W liceach mierniczych — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, regulacyj rolnych i projektowania oraz regulacyj i projektowania osiedli.

11. W liceach wodno-melioracyjnych — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, budownictwa wodnego z kosztorysowaniem i melioracyj rolnych z kosztorysowaniem.

12. W liceach fotograficznych — z języka polskiego, języka obcego, matematyki i fizyki.

13. W liceach chemicznych — z języka polskiego, z języka obcego, matematyki i rysunku technicznego w nawiązaniu do maszynoznawstwa chemicznego.

14. W liceach ceramicznych — z języka polskiego. języka obcego, matematyki, pieców i suszarń ceramicznych.

15. W liceach przemysłu drzewnego — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, zakładów przemysłu drzewnego i technologii drewna.

16. W liceach przemysłu odzieżowego — z języka polskiego, języka obcego, rysunku zawodowego, organizacji i rachunkowości przedsiębiorstw krawieckich.

17. W liceach handlowych — z języka polskiego, języka obcego I z korespondencją, księgowości, matematyki z arytmetyką handlową, organizacji i techniki handlu.

18. W liceach administracyjnych — z języka polskiego, języka obcego I z korespondencją, księgowości, matematyki z arytmetyką handlową, biurowości i korespondencji.

19. W liceach spółdzielczych — z języka polskiego, języka obcego I z korespondencją, księgowości, matematyki z arytmetyką handlową, organizacji i gospodarki spółdzielczej.

20. W liceach rolniczych — z języka polskiego, języka obcego, matematyki i ekonomiki gospodarstw wiejskich.

21. W liceach gospodyń wiejskich — z języka polskiego, języka obcego, organizacji i prowadzenia gospodarstwa domowego, ekonomiki gospodarstw wiejskich.

22. W liceach ogrodniczych — a) na wydziale ogrodnictwa użytkowego — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, ekonomiki gospodarstw ogrodniczych; b) na wydziale ogrodnictwa ozdobnego — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, kształtowania ogrodów ozdobnych, rysunków i kreśleń ogrodniczych.

23. W liceach leśnych — z języka polskiego, języka obcego, matematyki, hodowli lasu.

24. W liceach gospodarczych — z języka polskiego, języka obcego, rachunkowości, organizacji gospodarstw rodzinnych i zbiorowych.

Kandydatki, dopuszczone na podstawie świadectwa ukończenia trzyletniego gimnazjum zawodowego lub innej szkoły równoważnej do egzaminu dojrzałości w liceach: przemysłu odzieżowego, gospodyń wiejskich i liceach gospodarczych, składają ponadto egzamin piśmienny z matematyki w zakresie programu gimnazjum ogólnokształcącego.

II. Na egzaminie praktycznym kandydaci winni wykazać umiejętność wykonania odpowiednich prac i ćwiczeń w pracowniach oraz warsztatach lub gospodarstwach szkolnych w zakresie programu danego liceum zawodowego. Na podstawie przedstawionego świadectwa odbytej praktyki zawodowej Komisja Egzaminacyjna może zwolnić kandydata częściowo, a wyjątkowo i całkowicie od wykonania tych prac i ćwiczeń.

III. Egzamin ustny odbywa się ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych — z wyjątkiem ćwiczeń cielesnych.

Kandydaci, dopuszczeni do egzaminu na podstawie świadectwa ukończenia trzyletniego gimnazjum zawodowego lub innej szkoły równoważnej, składają ponadto egzamin ustny z historii, fizyki i matematyki — w zakresie programu gimnazjum ogólnokształcącego, o ile te przedmioty nie są objęte planem godzin danego liceum zawodowego.

Zakres wymagań przy egzaminie piśmiennym i ustnym określa obowiązujący program danego państwowego liceum zawodowego.

§ 10. Przed rozpoczęciem egzaminów piśmiennych Kuratorium przesyła tematy w kopertach zapieczętowanych, osobnych dla każdego wydziału liceum zawodowego danego typu i dla każdego przedmiotu, przewodniczącemu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej. W dzień egzaminu piśmiennego, bezpośrednio przed jego rozpoczęciem, przewodniczący w obecności członka Komisji Egzaminacyjnej (§ 11) otwiera kopertę, zawierającą tematy z przedmiotu, wyznaczonego na dany dzień, i ogłasza je zdającym.

§ 11. Egzamin piśmienny odbywa się pod kontrolą przewodniczącego Komisji lub jego zastępcy i jednego lub więcej wyznaczonych przez niego członków Komisji.

Każdy z kandydatów wybiera i opracowuje jeden z dwóch podyktowanych tematów lub pisze wypracowanie na wskazany temat.

Na wypracowanie z poszczególnych przedmiotów przeznacza się po cztery godziny, bez wliczenia czasu zużytego na podyktowanie kandydatom tematów. W jednym dniu może się odbyć tylko jeden egzamin piśmienny. Na wypracowania piśmienne z przedmiotów zawodowych (wymagające obliczeń i ćwiczeń konstrukcyjnych) w szkołach przemysłowych można przeznaczyć do trzech dni po 8 godzin dziennie. Zdającym wolno przynosić na egzamin tylko te pomoce naukowe, które ustalił przewodniczący Komisji po zasięgnięciu opinii egzaminatorów. Papier z pieczęcią szkoły otrzymują zdający od Komisji na samym egzaminie. Przed opuszczeniem sali powinni zwrócić wszystkie otrzymane arkusze.

Jeżeli kandydat podczas egzaminu korzysta z cudzej pomocy lub posługuje się niedozwolonymi środkami pomocniczymi lub innym w tym pomaga, przewodniczący Komisji ma prawo go skreślić z listy zdających. Przewodniczący może go ewentualnie dopuścić do powtórnego egzaminu piśmiennego w tym samym terminie, przy czym nowy temat egzaminu wyznacza w porozumieniu z egzaminatorami danego przedmiotu.

§ 12. Wypracowania egzaminacyjne ocenia właściwy egzaminator. Zaznacza on zalety i braki wypracowania, a umotywowaną ocenę wyraża jednym ze stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Błędy i ich rodzaj należy zaznaczyć na wypracowaniu. Ocenę ostateczną wypracowania egzaminacyjnego ustala przewodniczący, który może wystawić inną ocenę, niż egzaminator, zmianę tę jednak powinien umotywować piśmiennie przy ustalonej ocenie.

§ 13. Przed egzaminem ustnym Komisja Egzaminacyjna ustala na posiedzeniu listę dopuszczonych do egzaminu ustnego.

Do egzaminu ustnego nie może być dopuszczony kandydat, który otrzymał ocenę niedostateczną z wypracowania: 1) z języka polskiego lub 2) z przedmiotu zawodowego, wymagającego obliczeń i ćwiczeń konstrukcyjnych lub też 3) z dwóch innych przedmiotów.

Przed egzaminem ustnym przewodniczący — w razie potrzeby — dzieli zdających na grupy. Egzamin ustny każdej grupy odbywa się oddzielnie.

§ 14. Do egzaminu ustnego należy przygotować: protokóły egzaminu — według załączonego wzoru — z wpisanymi ocenami z egzaminu piśmiennego, wypracowania egzaminacyjne kandydata oraz pomoce potrzebne przy zdawaniu egzaminów.

§ 15. Egzamin ustny odbywa się w zasadzie wobec wszystkich członków Komisji.

Z danego przedmiotu egzaminuje powołany do tego członek Komisji lub w razie potrzeby — jego

zastępca, wyznaczony przez przewodniczącego spośród członków Komisji. Inni członkowie Komisji mogą brać udział w egzaminowaniu za zgodą przewodniczącego.

Przewodniczący ma prawo brać czynny udział w egzaminowaniu z każdego przedmiotu.

Na egzaminie ustnym Komisja powinna zbadać przydatność kandydata do danego zawodu, stopień jego rozwoju, wyrobienie umysłowe i zasadnicze wiadomości w zakresie programu, obowiązującego na odnośnym wydziale państwowego liceum zawodowego.

Egzamin ustny z przysposobienia wojskowego składa się z części praktycznej i teoretycznej. Egzamin praktyczny odbywa się na zbiórce wszystkich zdających egzamin, względnie — w braku dostatecznej liczby kandydatów — na zbiórce hufca przysposobienia wojskowego jednej z klas licealnych. Egzamin praktyczny powinien wykazać stan wiadomości, sprawności oraz umiejętności wykonywania rozkazów i rozkazywania w zakresie szkolenia junaka i zespołu do drużyny (w odniesieniu do kandydatek — do sekcji) włącznie. Część teoretyczna egzaminu powinna wykazać, czy kandydat opanował wiadomości, objęte programem przysposobienia wojskowego w danym państwowym liceum zawodowym.

Egzaminowi z przysposobienia wojskowego mogą się przysłuchiwać: komendant obwodowy P. W., względnie inspektorka P. W. K., nie biorą oni jednak udziału w naradach Komisji.

Egzamin ustny jednego kandydata ze wszystkich przedmiotów powinien się odbyć w ciągu dwóch, trzech, względnie czterech dni następujących po sobie.

Czas trwania egzaminu ustnego jednego kandydata ze wszystkich przedmiotów — łącznie z pracowniami — z wyjątkiem zajęć warsztatowych i praktycznych — nie powinien przekraczać 15 godzin. Egzamin z zajęć warsztatowych i praktycznych może trwać najdłużej 2 dni po 8 godzin. Egzamin z części teoretycznej i praktycznej przysposobienia wojskowego jednego kandydata nie powinien przekroczyć w sumie 40 minut — bez wliczenia czasu, potrzebnego na zrobienie zbiórki, przygotowanie materiałów itp.

Komisja Egzaminacyjna może dowolnie rozłożyć podany wymiar czasu na dni.

Egzaminowi może przysłuchiwać się dyrektor szkoły, której uczniowie zdają egzamin, nie bierze on jednak udziału w naradach Komisji.

§ 16. Ocenę odpowiedzi ustnej z każdego przedmiotu ustala Komisja Egzaminacyjna na wniosek egzaminatora danego przedmiotu i wyraża ją jednym z czterech stopni, wymienionych w § 12.

§ 17. Bezpośrednio po egzaminie ustnym danej grupy zdających Komisja Egzaminacyjna ustala dla każdego z nich oceny ostateczne ze wszystkich przedmiotów egzaminu na podstawie: 1) wyniku egzaminów piśmiennych, praktycznych i zajęć warsztatowych, 2) wyniku egzaminów ustnych, 3) ogólnej opinii członków Komisji o jego poziomie wykształcenia i dojrzałości umysłowej oraz przygotowaniu kandydata do pracy zawodowej w zakresie danej specjalności. Oceny te wyraża Komisja za pomocą stopni, wymienionych w § 12.

Kandydat zdał egzamin dojrzałości odnośnego liceum zawodowego, jeżeli ze wszystkich przedmiotów otrzymał oceny co najmniej dostateczne.

Uchwale Komisji o ostatecznym wyniku egzaminu może się sprzeciwić przewodniczący Komisji. Wówczas sprawa podlega decyzji Kuratorium.

Bezpośrednio po zakończeniu narady i podpisaniu protokółu egzaminów przez członków Komisji przewodniczący ogłasza ostateczne wyniki egzaminu każdej grupie zdających.

§ 18. Kandydat, który zdał egzamin dojrzałości, otrzymuje podpisane przez przewodniczącego i członków Komisji Egzaminacyjnej oraz zaopatrzone pieczęcią Kuratorium Okręgu Szkolnego świadectwo dojrzałości danego liceum zawodowego ze stopniami, ustalonymi w myśl § 16 i § 17.

Jeżeli kandydat został zwolniony od egzaminu z niektórych przedmiotów (§§ 8 i 9), otrzymuje z nich na świadectwie dojrzałości takie stopnie, jakie były wystawione na świadectwie szkolnym, które służyło za podstawę zwolnienia. Poza tym na świadectwie dojrzałości powinno być podane, na jakiej podstawie i z których przedmiotów kandydat został zwolniony od egzaminu.

Na świadectwie dojrzałości należy umieścić orzeczenie, że absolwentowi przysługuje prawo używania tytułu, ustalonego w statucie danego państwowego liceum zawodowego.

§ 19. Odstąpienie od egzaminu w jakiejkolwiek jego części, niestawienie się na egzamin lub skreślenie z listy zdających jest równoznaczne z niezdaniem egzaminu, o ile ważne okoliczności nie usprawiedliwiają powyższych faktów. Odstąpienie od egzaminu z powodu choroby powinno być usprawiedliwione świadectwem lekarza urzędowego. W takich przypadkach Komisja Egzaminacyjna, a po jej rozwiązaniu Kuratorium Okręgu Szkolnego rozstrzyga o możliwości ponownego zdawania egzaminu w tym samym terminie egzaminów.

§ 20. Jeżeli kandydat przystępuje do egzaminu po raz drugi, Komisja Egzaminacyjna jest obowiązana zapoznać się z protokółem jego egzaminu poprzedniego, na podstawie wyników którego może go zwolnić od egzaminu z tych przedmiotów, z których otrzymał oceny co najmniej dobre. Takie zaliczenie części egzaminu poprzedniego może się odbyć tylko raz, po czym kandydat zdaje pełny egzamin.

§ 21. Z posiedzeń Komisji Egzaminacyjnej, oraz z przebiegu egzaminów piśmiennych, praktycznych i ustnych spisuje się protokóły, które podpisują wszyscy członkowie Komisji. Protokóły te, do których dołącza się wypracowania piśmienne, przesyła przewodniczący Komisji do Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Wypracowania piśmienne mogą być zniszczone po upływie 2 lat od czasu zdawania egzaminów.

§ 22. Członkowie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej pobierają za pracę w Komisji wynagrodzenie według norm, ustalonych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 23. Komisja Egzaminacyjna rozwiązuje się po ukończeniu prac, określonych w niniejszym regulaminie.

§ 24. Przeprowadzenie egzaminu dojrzałości dla eksternów w liceach zawodowych według zasad odmiennych od ustalonych w niniejszym regulaminie może być dokonane jedynie za zezwoleniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wzór protokółu.

PROTOKÓŁ EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI LICEUM ZAWODOWEGO.

Nr.........................
(wypełnia Państwowa Komisja Egzaminacyjna)

Miejsce na fotografię

Nazwisko ....

Imię ....

Urodzon............ dnia.................................. roku..............

w .... powiatu ....

Religia (wyznanie) ....

Miejsce stałego zamieszkania ....

Adres w czasie egzaminów ....

....

Zdaje egzamin według programu liceum zawodowego (wydziału)

....

Obiera język obcy nowożytny ....

Wykonane prace konstrukcyjne i inne prace graficzne ....

....

Złożył świadectwa szkolne ....

....

....

Złożył świadectwa odbytej praktyki ....

....

....

Złożył dowody odbycia kursu przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego ....

....

Zwolniony na podstawie ....

....

od egzaminu z przedmiotów ....

....

....

Podpis Przewodniczącego Państwowej Komisji Egzaminacyjnej
lub jego zastępcy:

Zestawienie ocen.

Przemioty egzaminu	Religia	Język polski	itd.	itd.	itd.	itd.	itd.	itd.	itd.
Egzamin piśmienny i praktyczny									
Egzamin ustny									
Ocena ostateczna									

Uchwała Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

.... zdał.............. egzamin dojrzałości .... liceum ....

Przewodniczący Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

Członkowie:

Protokół egzaminów ustnych:

Przedmiot egzaminu	Data	Treść pytań i krótka charakterystyka odpowiedzi
Religia		
Język polski		
itd.		
itd.		

Przewodniczący Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

Uwagi:

157.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 17 maja 1939 r. (Nr II. P-3615/39)

o przemianowaniu publicznych szkół powszechnych w województwie śląskim.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 4 kwietnia 1939 r. o dostosowaniu organizacji publicznych szkół powszechnych na obszarze województwa śląskiego do przepisów ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. nr 44, poz. 289), zarządzam co następuje:

§ 1. Dotychczasowe nazwy publicznych szkół powszechnych: jedno, dwu, trzy, cztero, pięcio, sześcio i siedmio-klasowa oraz ośmioklasowa publiczna szkoła powszechna zastępuje się z dniem 15 czerwca 1939 r. nazwami: publiczna szkoła powszechna stopnia I (pierwszego), II (drugiego), III (trzeciego), względnie III (trzeciego) z klasą ósmą.

W związku z tym należy od dnia 15 czerwca 1939 r. używać terminów „klasa“ i „oddział“ wyłącznie w znaczeniu ustalonym w § 7 statutu publicznych szkół powszechnych siedmioletnich. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1933 nr 14, poz. 194).

§ 2. Przemianowania szkół dokonuje się w myśl zasad następujących:

a) Publiczne szkoły powszechne, posiadające jednego lub dwóch nauczycieli i cztery klasy z programem klas szkoły pierwszego stopnia, zostają przemianowane na szkoły stopnia I (pierwszego).

Szkoły, posiadające trzech lub czterech nauczycieli i sześć klas z programem klas szkoły stopnia drugiego, zostają przemianowane na szkoły stopnia II (drugiego).

Szkoły, posiadające co najmniej pięciu nauczycieli i siedem klas, ewentualnie i ósmą klasę dodatkową, zostają przemianowane na szkoły stopnia III (trzeciego), względnie stopnia III (trzeciego) z klasą ósmą.

b) Przy ustalaniu stopnia szkół, w których brak jest czasowo lub na stałe jednej lub więcej klas, czy też jednego lub dwu roczników w klasie dwuletniej lub trzyletniej, należy kierować się zakresem realizowanego przez istniejące klasy programu i stosowanym planem godzin.

Szkoły, które nie posiadają jednej lub więcej klas wyższych, mogą być — przy odpowiedniej organizacji klas niższych — przemianowane na szkoły stopnia II lub III.

c) Przy przemianowaniu szkół nowozorganizowanych t. zw. „rozwojowych“ należy ustalać ich stopień według zamierzeń na najbliższą przyszłość, opartych zasadniczo na liczbie dzieci i przewidywanej liczbie nauczycieli.

d) Szkoły, które zmieniły w r. 1938/39 organizację i zakres programu nauczania wskutek powiększenia liczby nauczycieli z dwu do trzech, względnie z czterech do pięciu, zostają przemianowane na szkoły stopnia II, względnie III, niezależnie od organizacji przejściowej, przewidzianej w okólniku Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nr 56, z dnia 5 czerwca 1937 r. II-2504/37 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr 7, poz. 209).

e) T. zw. „klasy filialne“ lub „eksponowane“ nie podlegają przemianowaniu, gdyż nie stanowią samodzielnej szkoły, lecz są tylko oddziałami równoległymi klasy szkoły macierzystej, która podlega przemianowaniu.

f) Przytoczone wyżej wskazówki nie wyczerpują wszystkich przypadków, jakie mogą być w rzeczywistości. W nieobjętych przez powyższe wskazówki przypadkach należy przede wszystkim ustalić zadania programowe danej szkoły, a w razie niepewności przemianować szkoły raczej na stopień niższy, aniżeli wyższy. W razie wątpliwości należy zwrócić się do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego lub Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o wskazówki.

§ 3. Orzeczenia o przemianowaniu publicznych szkół powszechnych wydadzą Inspektorzy Szkolni według załączonego wzoru w terminie do dnia 15 czerwca 1939 r.

Orzeczenie o przemianowaniu szkoły należy przesłać gminie i zarządowi szkolnemu (radzie szkolnej miejscowej) oraz kierownictwu szkoły.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) **W. Świętosławski.**

158.

POSTANOWIENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 7 marca 1939 r. (Nr III PU-1577/39)
o tymczasowym programie nauki w szkołach dokształcających zawodowych mechanicznej obróbki metali.

(Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. Nr 3 z dnia 9 maja 1939 r. poz. 87).

Na podstawie art. 2, ust. 2 art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadzam tymczasowy program nauki w szkołach dokształcających zawodowych mechanicznej obróbki metali.

Program ten ogłasza się równocześnie jako oddzielne wydawnictwo pt.: Program nauki w szkołach dokształcających zawodowych mechanicznej obróbki metali (Tymczasowy).

§ 2. Postanowienie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1939 r. W miarę wprowadzania nowego programu tracą moc przepisy, sprzeczne z niniejszym postanowieniem.

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
Jerzy Ferek-Błeszyński
Podsekretarz Stanu.

159.

POSTANOWIENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 7 marca 1939 r. (Nr III PU-1579/39)
o tymczasowym programie nauki w szkołach dokształcających zawodowych odlewniczo-modelarskich.

(Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. Nr 3 z dnia 9 maja 1939 r. poz. 88).

Na podstawie art. 2, ust. 2 art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadzam tymczasowy program nauki w szkołach dokształcających zawodowych odlewniczo-modelarskich.

Program ten ogłasza się równocześnie jako oddzielne wydawnictwo pt.: Program nauki w szkołach dokształcających zawodowych odlewniczo-modelarskich (Tymczasowy).

§ 2. Postanowienie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1939 r. W miarę wprowadzania nowego programu tracą moc przepisy, sprzeczne z niniejszym postanowieniem.

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
Jerzy Ferek-Błeszyński
Podsekretarz Stanu.

160.

POSTANOWIENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 7 marca 1939 r. (Nr III PU-1578/39)
o tymczasowym programie nauki w szkołach dokształcających zawodowych ślusarsko-mechanicznych.

(Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. Nr 3 z dnia 9 maja 1939 r. poz. 89).

Na podstawie art. 2, ust. 2 art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadzam tymczasowy program nauki w szkołach dokształcających zawodowych ślusarsko-mechanicznych.

Program ten ogłasza się równocześnie jako oddzielne wydawnictwo pt.: Program nauki w szkołach dokształcających zawodowych ślusarsko-mechanicznych (Tymczasowy).

§ 2. Postanowienie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1939 r. W miarę wprowadzania nowego programu tracą moc przepisy, sprzeczne z niniejszym postanowieniem.

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
Jerzy Ferek-Błeszyński
Podsekretarz Stanu.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

161.

OKÓLNIK Nr 20

z dnia 18 marca 1939 r. (III O—844/39)

o opłatach egzaminacyjnych i wynagradzaniu członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy, Stenografii i Pisania na Maszynach w szkolnictwie zawodowym.

W związku z postanowieniami §§ 20 i 23 regulaminów Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy oraz Stenografii i Pisania na Maszynach w szkolnictwie zawodowym (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 312 z 1938 r.) ustalam wysokość opłat egzaminacyjnych od kandydatów na nauczycieli oraz wysokość wynagrodzenia członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy oraz Stenografii i Pisania na Maszynach w sposób następujący:

I. Opłaty egzaminacyjne:

a) za egzamin dla kandydatów na nauczycieli techniki reklamy . . . . . zł 60,—
b) za egzamin powtórny z części teoretycznej (§ 14 ust. 2 regulaminu) . . „ 35,—
c) za egzamin dla kandydatów na nauczycieli stenografii i pisania na maszynach . . . . „ 50,—
d) za egzamin dla kandydatów na nauczycieli jednego z tych przedmiotów (stenografii lub pisania na maszynach) . . . . „ 35,—

II. Wynagrodzenie członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy:

a) za egzamin każdego kandydata z części praktycznej i teoretycznej:
wynagrodzenie przewodniczącego . . zł 15,—
egzaminatora . . . . „ 10,—
b) za powtórny egzamin każdego kandydata z części teoretycznej (§ 14, ust. 2 regulaminu):
wynagrodzenie przewodniczącego . . „ 10,—
egzaminatora . . . . „ 7,50

III. Wynagrodzenie członków Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Stenografii i Pisania na Maszynach:

a) za egzamin każdego kandydata z obu przedmiotów:
wynagrodzenie przewodniczącego . . zł 10,—
egzaminatora . . . . „ 7,50
b) za egzamin każdego kandydata z jednego przedmiotu (stenografii lub pisania na maszynach):
wynagrodzenie przewodniczącego . . „ 7,50
egzaminatora . . . . „ 5,—

Od opłat przewidzianych w punkcie I nikt nie może być zwolniony.

Powyższe opłaty wpłacają ubiegający się o dopuszczenie do egzaminu do P. K. O. na konto 30.400 Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu — na r-k „Taksy administracyjnej" Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Opłaty wpłacone zwrotowi nie podlegają poza wypadkiem, gdy kandydat do egzaminu nie został dopuszczony lub do egzaminu przystąpić nie może z powodu choroby, powstałej po uiszczeniu opłaty; choroba powinna być potwierdzona świadectwem lekarskim. Zwrotu opłat dokonuje Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wpływy za egzaminy dla kandydatów na nauczycieli techniki reklamy, stenografii i pisania na maszynach przeznaczone są na pokrycie wynagrodzenia członków Komisji Egzaminacyjnej i kosztów, związanych z przeprowadzeniem egzaminów.

Ministerstwo W. R. i O. P. na wniosek przewodniczącego wypłaca członkom Komisji wynagrodzenia za przeprowadzone egzaminy oraz pokrywa wydatki rzeczowe Komisji Egzaminacyjnej.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski.

Min. Wyznań Religijnych
i Ośw. Publicznego.

162.

OKÓLNIK Nr 21

z dnia 23 marca 1939 r. (I R—1068/39)

w sprawie taksy administracyjnej na Wyższych Kursach Nauczycielskich.

Na zapytanie jednego z Kuratoriów Okręgów Szkolnych Ministerstwo wyjaśnia, że słuchacze Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich, będący nauczycielami szkół państwowych lub publicznych, nie korzystają z reguły z 50% ulgi w opłatach szkolnych, bowiem ulgi, przewidziane w punkcie XI-a okólnika Nr 35 z dnia 14 lipca 1938 r. (I R—4440/38) *), uzależnione są od sposobu zarobkowania i stanu materialnego rodziców, a nie samych uczniów (słuchaczy).

Wobec powyższego należy przyjąć, że wszyscy słuchacze Wyższych Kursów Nauczycielskich

*) Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 251.

opłacają z reguły pełną taksę administracyjną w kwocie zł 80,— rocznie.

Niezamożni słuchacze Wyższych Kursów Nauczycielskich mogą być zwalniani od taksy administracyjnej w granicach uprawnień, przysługujących w tej mierze Radzie Pedagogicznej, przy czym Rada Pedagogiczna winna wziąć pod uwagę, czy poszczególni słuchacze korzystają z urlopów bezpłatnych, czy też płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa na raty lub bez rat oraz uwzględnić ewentualne inne, szczególne warunki materialne słuchaczy. Nauczyciele, korzystający z urlopu płatnego bez zwrotu kosztów zastępstwa, z żadnych ulg korzystać nie mogą (pkt XI-d okólnika Nr 35 z dnia 14 lipca 1938 r. (I R—4440/38).

Dyrektor Departamentu.

(—) **Nowak**

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

163.

OKÓLNIK Nr 28

z dnia 7 kwietnia 1939 r. (II S—2558/39)

w sprawie przesunięcia terminu egzaminów dojrzałości gimnazjum dawnego ustroju.

Aby umożliwić eksternom, którzy nie mogli z ważnych powodów przystąpić w terminie zimowym (luty) 1939 r. po raz pierwszy do egzaminu dojrzałości w zakresie gimnazjum ogólnokształcącego dawnego ustroju, osiągnięcie tego celu, zezwalam na dopuszczenie ich po raz pierwszy do tego egzaminu w terminie jesiennym 1939 r.

W związku z tym uchylam odnośne postanowienie, zawarte w ustępie ostatnim okólnika Nr 95 z dnia 26 października 1937 r. Nr II S-9845/37 w sprawie terminów gimnazjalnych egzaminów dojrzałości. *)

Ostateczny termin egzaminów dojrzałości dla eksternów, powtarzających egzamin wygasa z końcem 1940 r.

O powyższym terminie ostatecznym należy zawiadamiać zainteresowanych kandydatów przy dopuszczaniu ich do egzaminu.

wz. Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

S. Maciszewski
Podsekretarz Stanu.

164.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O.P. V-231/21.

Katowice, dnia 27 kwiet. 1939 r.

Dyrekcje Państwowej Szkoły Przemysłowej w Karwinie, Państwowych Szkół Zawodowych Żeńskich w Boguminie, Cieszynie, Karwinie i Orłowej, Państwowych Szkół Handlowych w Cieszynie 2 i Orłowej, oraz Kierownictwa Państwowej Szkoły Gospodarczej w Jabłonkowie, Publicznej Szkoły Rolniczej w Cieszynie, Publicznej Szkoły Żeńskiej Rocznej Rolniczej w Końskiej, wszystkich uzupełniających szkół przemysłowych i ludowych szkół gospodarczych na ziemiach odzyskanych Śląska Cieszyńskiego

w sprawie skali ocen.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem Nr III-P. U.-2572/39 z d. 21/4 1939 r. zarządziło co następuje:

1) Dla szkół zawodowych na ziemiach odzyskanych Śląska Zaolziańskiego wprowadza się jednolitą polską skalę ocen — a mianowicie: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Oceny te dotyczą zarówno sprawowania, jak i poszczególnych przedmiotów.

2) Dawne oceny, obowiązujące na ziemiach odzyskanych: celujący i chwalebny — zastępuje się oceną: bardzo dobry. Ocenę: bardzo dobry — należy umieścić wszędzie tam, gdzie były dotychczas oceny: celujący i chwalebny.

3) Zarządzenie to obowiązuje już w bieżącym roku szkolnym.

Za Wojewodę:
(—) **Inż. Knichowiecki.**
p. o. Kierownika Oddziału, Wizytator Szkół.

---

*) Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr 95 z dnia 26. X. 1937 r. ogłoszony został w Gaz. Urzęd. Wojew. Śl. — Dział Administracji Szkolnej Nr 11 z dnia 30. XI. 1937 r. poz. 334.

165.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr OP. I. 1-50/3. Katowice, dnia 30 maja 1939 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych

na ziemiach wojew. śląskiego odzyskanych w październiku 1938 r.

w sprawie prostowania skażonej pisowni nazwisk polskich na ziemiach odzyskanych w październiku 1938 r.

Stwierdzono, iż władze czeskie prowadziły energiczną akcję w kierunku zmiany polskiej pisowni nazwisk w dokumentach stanu cywilnego na pisownię czeską, o czym świadczą liczne dopiski na marginesach metryk sporządzone na zarządzenie władz czeskich. Również proboszczowie narodowości czeskiej lub niemieckiej, czy to omyłkowo z powodu nieznajomości zasad pisowni polskiej, czy też świadomie w imię prowadzonej polityki wynaradawiającej, wpisywali często w księgach i wyciągach metrykalnych nazwiska polskie w pisowni czeskiej.

Ponieważ takie postępowanie pozbawione było podstaw prawnych i poza tym było krzywdzące dla ludności polskiej, Wojewoda Śląski pismem z dnia 6 kwietnia br. Nr A. I49/1, do PP. Starostów w Cieszynie i Frysztacie zarządził co następuje:

1) Wszystkie dopiski w księgach metrykalnych wpisane na zarządzenie władz czeskich, a dotyczące zmiany polskiej pisowni nazwisk na pisownię czeską, ulegają skreśleniu. Skreślenie należy przeprowadzić w ten sposób, iż obok dopisku czeskiego, należy zaznaczyć: „Na zarządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 6 kwietnia 1939 r. Nr A. I. 1-49/1 dopisek marginesowy o zmianie pisowni nazwiska wpisany na zarządzenie Urzędu Krajowego w .... z dnia.................... Nr...................... skreśla się“. Dopisek należy zaopatrzyć w datę i podpis prowadzącego metryki. W nowych wyciągach metrykalnych należy opuszczać obydwa dopiski, t. zn. czeski i polski, podając nazwisko w pisowni pierwotnej. Dotyczy to tylko dopisków o zmianie pisowni polskiej nazwisk na pisownię czeską, natomiast wszelkie inne dopiski n. p. o uznaniu ojcostwa, adopcji, legitymacji per subsequens matrimonium, unieważnieniu małżeństwa, rozwodzie, zmianie nazwiska (chociażby polskiego na czeskie) itp. pozostają w mocy i nie mogą być na podstawie niniejszego zarządzenia skreślone.

2) W nowych wyciągach metrykalnych należy odtąd nazwiska polskie pisane jednakże w metryce w pisowni czeskiej, pisać w pisowni polskiej, w pisowni czeskiej tylko na wyraźne żądanie strony.

3) Nowe wpisy do ksiąg metrykalnych należy uskuteczniać wyłącznie w pisowni polskiej, w pisowni czeskiej tylko wówczas, gdy życzy sobie tego strona i gdy przedłoży dokumenty stanu cywilnego (metrykę ojca względnie matki) świadczące, iż jej nazwisko pisano dotychczas w pisowni czeskiej.

Właściwości pisowni polskiej i czeskiej, oraz różnice między nimi są zapewne wszystkim prowadzącym księgi metrykalne dobrze znane. Dotyczą one przedewszystkim czeskich liter č, ř, š, v, odpowiadające polskim cz, rz, sz, w, poza tym pisownia polska nie zna długich samogłosek, spotykanych w języku czeskim, t. zn. á, é, í, ú, ý, a więc te kreski czy inne znaki nad samogłoskami należy opuszczać, zamiast „ě“ należy pisać „ie“ n. p. zamiast „Němec“ — „Niemiec“. Czeska pisownia nie zna natomiast pewnych liter polskiego abecadła np. ł, i ó, to też czesi wypisywali nazwiska zawierające te litery przez l i o, a więc zamiast „Pszczółka“ — Pščolka“. Istnieją jeszcze inne różnice, które jednak prawdopodobnie prowadzącym metryki nie nastręczą trudności.

Ponieważ przedmiotem niniejszego zarządzenia jest prostowanie skażonej pisowni nazwisk polskich, nie dotyczy ono więc wpisów w izraelickich księgach metrykalnych.

Po dwu miesiącach będą zarządzone lustracje poszczególnych urzędów parafialnych, celem sprawdzenia, czy zarządzenie niniejsze odnośnie punktu 1 i 3, zostało wykonane względnie jest wykonywane, oraz wydane polecenie właściwym urzędnikom, by zwracali uwagę, czy wyciągi metrykalne przedkładane przez strony starostwu są redagowane w pisowni polskiej.

Ustalony wyżej tryb postępowania dotyczy tylko zmiany pisowni czeskiej nazwisk na pisownię polską i nie należy go stosować przy nazwiskach polskich pisanych dotychczas w pisowni niemieckiej.

W tym ostatnim wypadku należy stosować zasady okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 8 października 1936 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewnętrznych Nr 26, poz. 203) o prostowaniu skażonej pisowni nazwisk. W myśl tego okólnika podania o sprostowanie skażonej pisowni nazwisk należy kierować do powiatowej władzy administracji ogólnej, która z urzędu wydobywa potrzebne dokumenty i przedkłada akta Urzędowi Wojewódzkiemu, do którego kompetencji należy wydawanie zarządzeń odnośnie dodatkowych wpisów w księgach metrykalnych. Podania te nie wymagają uzasadnienia t. zn. nie potrzeba udawadniać kiedy i w której metryce nastąpiło skażenie pisowni nazwiska. Poza tym podania te wolne są od opłat stemplowych.

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nr 78 z dn. 8 października 1936 r. o prostowaniu skażonej pisowni nazwisk ogłoszony został w Gazecie Urzędowej Wojew. Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej nr 1, poz. 11, z 1937 r.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

166.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr OP. I. 41/7. Katowice, dnia 12. VI. 1939 r.

w sprawie wieku uczniów przyjmowanych do kl. I gimnazjum ogólnokształcącego.

Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących
w województwie śląskim.

Wobec tego, że w latach poprzednich zachodziły przypadki przyjmowania do klasy I-ej szkół powszechnych dzieci, które nie osiągnęły sześciu lat życia„ Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zezwolił pismem z dnia 13 marca 1939 r. Nr II P-1339/39 na przyjmowanie w nadchodzącym roku szkolnym 1939/40 do klasy pierwszej gimnazjów ogólnokształcących uczniów, którzy skończą dwunasty rok życia do dnia 31 grudnia 1939 r. w tych przypadkach, kiedy uczniowie ci przechodzą do gimnazjów po ukończeniu sześciu klas publicznej lub prywatnej szkoły powszechnej.

Zarządzenie to ma charakter przejściowy.

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys,**
p. o. Kierownika Oddziału.
Wizytator szkół.

167.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr OP. I. 50/25. Katowice, 9 czerwca 1939 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych

w województwie śląskim

w sprawie zbiórki metali w szkołach.

W związku z zarządzeniem z dnia 20 stycznia 1938 r. Nr O. P. I. 50/5 Urząd Wojewódzki komunikuje, że zebrane dotychczas przez szkoły metale na potrzeby Armii odbiorą ze szkół władze wojskowe do dnia 20 czerwca br. Należy zatem tak przygotować akcję przekazywania metali, aby odbywała się ona sprawnie i nie wywołała zamieszania w zajęciach szkolnych, odbierającym zaś umożliwiła szybki i sprawny odbiór.

Według sprawozdań szkół zebrała młodzież szkolna ogółem 145.041 kg różnych metali.

Wyrażając Dyrekcjom i Kierownictwom szkół, nauczycielstwu i młodzieży szkolnej podziękowanie za dotychczasowe wyniki zbiórki, Urząd Wojewódzki zaleca dalsze dobrowolne prowadzenie tej akcji na warunkach i zasadach podanych Dyrekcjom i Kierownictwom szkół przez Centralę Zakupu Złomu Polskich Hut Żelaznych w Warszawie Zakupem metali od szkół zajmują się na terenie województwa śląskiego firmy: „Żelazo" Katowice-Bogucice, ul. Hutnicza, tel. 35830 i „Żelastwo" Katowice, ul. Chorzowska 21, tel. 36061.

Zbiórkę należy powierzyć jednej ze szkolnych organizacji młodzieżowych z tym, że zysk, zgodnie z dyrektywą Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wyrażoną w piśmie Ministerstwa z 22. II. 1938 r. Nr II. W-10740/37, zostanie podzielony w równych częściach pomiędzy 1) F. O. N., 2) Tow. Popier. Bud. Publ. Szkół Powsz. oraz 3) cel wyznaczony przez młodzieżową organizację szkolną, przeprowadzającą zbiórkę.

Dalszej zbiórki metali bezpośrednio na rzecz Armii należy narazie poniechać.

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys,**
p. o. Kierownika Oddziału, Wizytator Szkół.

168.

KOMUNIKAT

o blankietach świadectw dojrzałości dla liceów ogólnokształcących i świadectw ukończenia gimnazjów ogólnokształcących.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego opracowało świadectwa dojrzałości dla liceów ogólnokształcących i świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego i oddało je do wykonania Drukarni Państwowej w Warszawie.

1. Dla każdego wydziału liceum z polskim językiem nauczania ustalono odrębne świadectwo dojrzałości (4 rodzaje świadectw dla szkół państwowych i 4 dla szkół prywatnych z uprawnieniami), zaś dla liceów prywatnych bez uprawnień i dla eksternów świadectwo dojrzałości, wspólne dla wszystkich wydziałów.

Świadectwa dojrzałości dla szkół mniejszości narodowych zostały opracowane: dla liceów państwowych z ruskim i niemieckim językiem nauczania oraz prywatnych z uprawnieniami — z ukraińskim, rosyjskim i niemieckim językiem nauczania — z uwzględnieniem tych wydziałów które obecnie istnieją.

2. Świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego z polskim językiem nauczania zostało opracowane osobno dla szkół państwowych i osobno dla prywatnych z uprawnieniami.

Dla szkół prywatnych bez uprawnień i dla eksternów zostało opracowane osobno świadectwo egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego.

Dla szkół mniejszości narodowych opracowano świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego dla szkół: państwowych z ruskim i niemieckim językiem nauczania, dla prywatnych z uprawnieniami — z ukraińskim, rosyjskim i niemieckim językiem nauczania.

3. Świadectwa końcowe (dojrzałości i egzaminu ukończenia gimnazjum) dla szkół prywatnych bez uprawnień opracowano w języku polskim. Szkoły mniejszości narodowych mogą wydawać swym uczniom świadectwa w polskim i w języku nauczania szkoły, jeżeli przedstawiony przez szkołę wzór świadectwa zostanie zatwierdzony przez Kuratorium. Proponowany wzór świadectwa powinien odpowiadać analogicznemu świadectwu szkół z polskim językiem nauczania, przy czym tekst polski powinien być umieszczony na 1 i 3 stronie arkusza, zaś tekst niepolski — na 2 i 4 stronie. Wykonanie takiego świadectwa należy kierować do Drukarni Państwowej w Warszawie.

4. Wymienione świadectwa można nabywać w Drukarni Państwowej w Warszawie i Poznaniu oraz w Państwowym Wydawnictwie Książek Szkolnych we Lwowie. Przy nabywaniu tych świadectwa należy zastosować się do wskazówek, podanych w okólniku Nr 69 z dnia 7. VIII. 1935 r. (I Praw-2072/114/35) w sprawie zamawiania i nabywania świadectw i druków o charakterze dokumentu urzędowego. (Nr IIS-3040/39).

169.

KOMUNIKAT

w sprawie posad nauczycielskich we Francji.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że co roku wakuje pewna liczba wolnych stanowisk nauczycielskich w szkołach powszechnych polskich wśród emigracji polskiej we Francji.

W roku szkolnym 1939/40 będzie wolnych 18 stanowisk nauczycielskich, w tym dla 6 sił męskich i 12 sił żeńskich.

O stanowiska te mogą się ubiegać nauczyciele publicznych szkół powszechnych, odpowiadający, następującym warunkom:

1) wiek — 25 do 35 lat;
2) dobry stan zdrowia, potwierdzony orzeczeniem lekarza powiatowego;
3) złożony egzamin praktyczny;
4) znajomość języka francuskiego w stopniu umożliwiającym rozmówienie się i zrozumienie tekstu artykułu prasowego;
5) złożenie zobowiązania do 5 letniej pracy oświatowej we Francji;
6) uregulowany stosunek do służby wojskowej, oraz
7) wykazanie się pracą społeczną w organizacjach młodzieży, zwłaszcza w harcerstwie polskim.

Warunki wynagrodzenia nauczycieli we Francji są następujące:

uposażenie zasadnicze . . .	250 zł mies.
dodatek rodzinny	25 „ „
dodatek na dojazdy (nie we wszystkich miejscowościach .	25 „ „

Oprócz powyższych norm, nauczyciele po kilku latach pobytu, mogą na podstawie oceny fachowej uzyskać powyżkę w postaci t. zw. dodatku za dobrą pracę.

W większości placówek szkolnych nauczyciele otrzymują ponadto od dyrekcji przedsiębiorstw francuskich mieszkanie wraz z opałem.

Poza tym nauczyciele otrzymują bezpłatny paszport zagraniczny oraz zwrot kosztów przejazdu do Francji i z powrotem.

Nauczyciele reflektujący na zatrudnienie w szkolnictwie polskim i w organizacjach młodzieżowych we Francji, powinni wnieść w drodze służbowej prośbę o nadanie posady nauczycielskiej we Francji.

Do podania należy dołączyć:

1) metrykę urodzenia,
2) świadectwo lekarza powiatowego, stwierdzające dobry stan zdrowia, umożliwiający pełnienie obowiązków nauczycielskich,
3) świadectwa ukończonych studiów,
4) dowody odbytej służby wojskowej,
5) dowody pracy społecznej w organizacjach młodzieży, w szczególności w harcerstwie polskim,
6) odpis świadectwa stwierdzającego złożenie egzaminu praktycznego,
7) oświadczenie, że kandydat posiada znajomość języka francuskiego w stopniu umożliwiającym rozmówienie się i zrozumienie tekstu artykułu prasowego,
8) zobowiązanie do 5-letniego pobytu we Francji,
9) 3 fotografie (rozmiar legitymacyjny, na jasnym tle, bez nakrycia głowy),
10) oświadczenie o stanie cywilnym, w przypadku zawarcia związku małżeńskiego należy również przedłożyć metrykę ślubu,
11) życiorys.

Nauczyciele zakwalifikowani do pracy oświatowej we Francji otrzymają urlop bezpłatny na czas pełnienia obowiązków oświatowych we Francji. W tym celu powinni złożyć równocześnie oddzielne podanie o udzielenie takiego urlopu.

170.

KONKURSY

Konkurs na stanowiska w szkołach ogólnokształcących i zakładach kształcenia kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na następujące stanowiska:

1) dyrektora I Państwowego Gimnazjum w Boguminie — (Nr PB-6823/39);

2) dyrektora Państwowego Gimnazjum w Jabłonkowie — (Nr BP-6824/39);

3) dyrektora Państwowego Gimnazjum w Rybniku — (Nr BP-6825/39);

4) przełożonej Państwowego Liceum Pedagogicznego Żeńskiego w Pszczynie — (Nr B. P-7073/39);

5) dyrektora Państwowego Liceum i Gimnazjum im, Tadeusza Kościuszki w Gostyninie — (Nr BP-3902/39).

O wymienione stanowiska mogą się ubiegać osoby, odpowiadające pod względem kwalifikacyj wymaganiom ustawy z dnia 26 września 1922 roku (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 828), zmienionej ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 740) oraz odpowiadające wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873).

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie, unormowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) z uwzględnieniem zasad, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781) oraz — ad 1) — 3) mieszkanie służbowe.

Podania, zaopatrzone potrzebnymi dokumentami, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wnosić należy w drodze służbowej do: ad 1) — 4) Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach, ad 5) Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego, najpóźniej w sześć tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

KONKURS

na stanowiska w szkołach zawodowych

Ministerstwo W. R. i O. P. ogłasza konkurs na następujące stanowiska:

1) dyrektora Państwowej Szkoły Mechanicznej i Stolarskiej w Kamionce Strumiłowej — Nr BP-3758/39);

2) dyrektora Państwowego Liceum Mechanicznego w Grudziądzu — (Nr BP-3660/39).

O wymienione stanowiska mogą się ubiegać osoby, posiadające kwalifikacje określone rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 774) o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych i rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 28 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 593) oraz odpowiadające wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia Min. W. R. i O. P. z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873).

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie, unormowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) z uwzględnieniem zasad, wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781) oraz — ad 1) — mieszkanie służbowe.

Podania, zaopatrzone potrzebnymi dokumentami, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wnosić należy w drodze służbowej do Kuratorium Okręgu Szkolnego — ad 1) — Lwowskiego we Lwowie, — ad 2) — Pomorskiego w Toruniu, najpóźniej w sześć tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publ. ogłasza

KONKURS

na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

Mysłowice — Obw. Szk. Katowice (powiat) — publ. szk. powsz. nr 3 — III stopnia — bez mieszk. służb. dla kierown. szkoły;

Łagiewniki W. — Obw. Szk. Lubliniec — publ. szkoła powsz. I stopnia — mieszk. służbowe w budynku szkolnym;

Grojec — Obw. Szkolny Lubliniec — publ. szkoła powsz. I stopnia — mieszkanie służbowe w budynku szkolnym;

Kalety-Kuczów — Obw. Szkolny Lubliniec — publiczna szkoła powsz. I st. — mieszk. służbowe w budynku szkolnym;

Kamieńskie Młyny — Obw Szkolny Lubliniec — publ. szkoła powsz. I stopnia — mieszk. służb. w budynku szkolnym;

Dąbrowa — Obw. Szkolny Lubliniec — publiczna szkoła powsz. I stopnia — mieszk. służbowe w budynku szkolnym;

Odra — Obw. Szkolny Rybnik — publ. szkoła powszechna I stopnia — mieszkanie służbowe w budynku szkolnym;

Bażanowice — Obw. Szkolny Cieszyn — publ. szkoła powsz. I stopnia — mieszkanie służb. w budynku szkolnym.

Podania o nadanie powyższych stanowisk wnosić należy w drodze służbowej do właściwego Inspektoratu Szkolnego w terminie 8-tygodniowym od daty ogłoszena niniejszego konkursu.

SPROSTOWANIE.

W związku z komunikatem o konkursie na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych w obwodzie szkolnym cieszyńskim, ogłoszonego w Nr 4 pod poz. 112 Gazety Urzęd. Woj. Śl. — Dział Adm. Szk., Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego prostuje niniejszym, że do stanowiska kierownika Publicznej Szkoły Powszechnej w **Gumnach** nie jest przywiązane mieszkanie służbowe.

171.

RUCH SŁUŻBOWY
w szkołach w województwie śląskim za miesiąc kwiecień 1939 r.

I. MIANOWANIA.

Wojewoda Śląski mianował:

w szkolnictwie zawodowym:

1) Twardowskiego Stanisława, instrukt. Państw. Szkoły Przemysłowej w Bielsku, z dniem 1. IV. 1939 r.

Inspektorowie szkolni mianowali:

1) Kicia Adama nauczycielem Publ. Szk. Powsz. nr 18 w Katowicach z dniem 1. IV. 1939 r.,
2) Matuszewską Helenę nauczycielką Publ. Szk. Powsz. w Bykowinie z dniem 1. IV. 1939 r.,
3) Papciakównę Julię nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. w Darkowie z dniem 1. IV. 1939 r.

II. PRZENIESIENIA.

Wojewoda Śląski przeniósł:

w szkolnictwie powszechnym:

na własną prośbę:

1) Frankiewicza Mariana, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Bączałce, do Publ. Szkoły Wydz. we Frysztacie, z dniem 1. IV. 1939 r.
2) Gessnera Mariana, naucz. Publ. Szk. Powsz. w Gościejewicach, do Publ. Szkoły Powsz. w Dziećmorowicach, z dniem 1. IV. 1939,
3) Krukiewicza Romana, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 1 w Brasławiu, do Publ. Szkoły Powsz. nr 2 w Skalitym, z dniem 1. IV. 1939,
4) Opałko Wandę, naucz. Publ. Szkoły Powsz. w Zwardoniu, do Publ. Szkoły Powsz. nr 1 w Świerczynowcu, z dniem 1. IV. 1939 ,
5) Zającową Kazimierę, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej w Bielowiźnie, do Publ. Szkoły Powsz. nr 22 w Katowicach, z dniem 1. IV. 1939 r.

III. ZWOLNIENIA:

Wojewoda Śląski przeniósł w stan spoczynku:

a) w szkolnictwie zawodowym:

1) Smerdyńskiego Stanisława, instrukt. Państw. Szkoły Przemysłowej w Bielsku, z dniem 30. IV. 1939 r.

b) w szkolnictwie powszechnym:

1) Gątarskiego Stefana, naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 23 w Katowicach, z dniem 30. IV. 1939 r.
2) Grossównę Annę, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 14 w Katowicach, z dniem 30. IV. 1939 r.
3) Juzwównę Janinę, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 20 w Katowicach, z dniem 30. IV. 1939 r.
4) Kroetza Aleksandra, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 1 w Skoczowie, z dniem 30. IV. 1939 r.
5) Dr Tannera Mikołaja, prof. Publ. Szk. Powsz. nr 12 w Chorzowie, z dniem 30. IV. 1939 r.
6) Tarnawską Bronisławę, naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 22 w Chorzowie, z dniem 30. IV. 1939 r.

Wystąpili ze służby:

1) Kelner Franciszek, kier. Publ. Szkoły Powsz. w Pudłowie, wystąpił ze służby z dniem 10. IV. 1939 r.

Zmarli:

a) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

1) Mydlarczyk Stanisław, dyrektor Państwowego Gimn. w Mikołowie, w dniu 5. IV. 1939 r.
2) Pindór Jan, prof. Państw. Gimn. z jęzk. niem. w Bielsku, w dniu 22. IV. 1939 r.

b) w szkolnictwie powszechnym:

1) Bula Józef, kierown. Publ. Szkoły Powszechnej w Ochojcu, w dniu 27. IV. 1939 r.
2) Gorzyczka Jan, kontr. naucz. Publ. Szkoły Powsz. nr 1 w Gródku, w dniu 18. IV. 1939.
3) Kaleta Ignacy, kierownik Publ. Szkoły Powsz. w Chełmie Wielkim, w dniu 26. IV. 1939 r.

RUCH SŁUŻBOWY
w szkołach w województwie śląskim za miesiąc maj 1939 r.

I. Mianowania:

mianował:

a) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

1) Feliksa Piotra dyrektorem I Państw. Gimn. w Orłowej.

b) **Inspektorowie szkolni mianowali w szkołach powszechnych:**

1) Głogowską Stanisławę naucz. Publ. Szkoły Powszechnej nr 1 w Jabłonkowie z dniem 1. V. 1939 r.
2) Grzesiaka Stefana nauczycielem Publ. Szkoły Powsz. w Dębieńsku Wielkim, z dniem 1. V. 1939 r

II Przeniesienia:

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. przeniósł:

a) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

ze względów organizacyjnych:

1) Bogocza Franciszka, dyrektora Państwowego Liceum i Gimn. im. A. Osuchowskiego w Cieszynie, na równorzędne stanowisko do Państw. Liceum i Gimn. Żeńskiego im. Marii Konopnickiej w Cieszynie, z dniem 1. XII. 1938 r.

w drodze konkursu:

1) Dr Ciembroniewicza Stefana, dyrektora Państwowego Liceum i Gimn. w Siemianowicach, na stanowisko dyrektora Państwowego Liceum i Gimn. w Katowicach, z dniem 1. V. 1939 r.

b) w szkolnictwie powszechnym:

z urzędu dla dobra szkoły:

1) Musioła Stanisława, kierown. Publ. Szkoły Powszechnej w Lasowicach, na stanowisko nauczyciela Publ. Szkoły Powsz. w Kobiorze.

Wojewoda Śląski przeniósł:

w szkolnictwie powszechnym:

na własną prośbę:

1) Waleczkę Jarosława, nauczyciela Publ. Szkoły Powsz. w Krakowie, do Publ. Szkoły Powszechnej w Cieszynie, z dniem 1. V. 1939.

III. **Zwolnienia:**

A. **Wojewoda Śląski przeniósł w stan spoczynku:**

a) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:

1) Dehnerównę Bertę, profesora Państw. Gimn. w Pszczynie, z dniem 31. V. 1939 r.,

b) w szkolnictwie powszechnym:

1) Fabera Stanisława, nauczyciela Publ. Szkoły Powsz. nr 27, w Chorzowie, z dniem 31. V. 1939 roku,

2) Hałasównę Olgę, nauczycielkę Publ. Szkoły Powsz. nr 4, w Cieszynie z dniem 31. V. 1939.

B. **Wojewoda Śląski przeniósł w stan pozasłużbowy:**

1) Martynowską Eugenię, nauczycielkę Publ. Szk. Powsz. w Dziedzicach, z dniem 1. V. 1939 r.

IV. **Zmarli:**

w szkolnictwie powszechnym:

1) Góra Paweł, kierownik Publ. Szkoły Powsz. w Bażanowicach, w dniu 13. V. 1939 r.,

2) Jurczek Józef, kierownik Publ. Szk. Powsz. w Cisownicy, w dniu 30. V. 1939 r.,

3) Pichlerówna Antonina, nauczycielka Publ. Szk. Powsz. w Drogomyślu, w dniu 27. IV. 1939 r.

172.

KOMUNIKAT

o przejazdach wycieczek młodzieży szkolnej statkami po Wiśle.

Ministerstwo W. R. i O. P. podaje do wiadomości, że Polska Żegluga Rzeczna „Vistula" utrzymuje w bieżącym roku komunikację statkami osobowymi na przestrzeni:

Warszawa — Płock — Toruń — Grudziądz — Gdańsk — do Gdyni, oraz Warszawa — Dęblin — Puławy — Kazimierz Dolny — Zawichost — Sandomierz, umożliwiając w ten sposób wykorzystanie dla ceów turystyczno-krajoznawczych całej spławnej Wisły.

Wycieczki szkolne korzystają na statkach Polskiej Żeglugi Rzecznej „Vistula" z 40% zniżek, przy czym na każdą grupę 10 osób jedna otrzymuje przejazd bezpłatny.

Ceny za przejazdy wycieczek szkolnych w grupach powyżej 10 osób wynoszą w klasie III:

	w jedną stronę	w obie strony
z Warszawy do Płocka	zł 1.80	zł 2.30
„ „ „ Torunia	„ 3.20	„ 4.—
„ „ „ Grudziądza	„ 4.10	„ 5.20
„ „ „ Gdańska	„ 5.40	„ 6.80
„ „ „ Gdańska	„ 5.40	„ 6.80
„ „ „ Gdyni	„ 5.60	„ 7.—
„ „ „ Puław	„ 1.80	„ 2.30
„ „ „ Kazimierza	„ 2.20	„ 2.80
„ „ „ Sandomierza	„ 3.80	„ 4.80
„ Sandomierza do Gdyni	„ 7.50	„ 9.40

(Nr II W 2669/39).

173.

KOMUNIKAT

o wycieczkach szkolnych do Biskupina.

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę Dyrekcji i Kierownictw szkół powszechnych i średnich wszelkich typów na wielką wartość wychowawczą i naukową wycieczek młodzieży szkolnej do Biskupina (woj. poznańskie). Zwiedzenie prahistorycznego grodu sprzed 2.500 lat, odsłoniętego na ziemi rdzennie polskiej, a znanego dziś w literaturze fachowej całego naukowego świata, przyczynia się nie tylko do pogłębienia znajomości zamierzchłej epoki przedhistorycznej naszych dziejów, lecz pozostawia u młodzieży niezatarte wspomnienia o wysokiej kulturze Prapolan.

Ponadto w okolicy Biskupina można zwiedzić: 1) w Wenecji ruiny zamku z XIV w. zbudowanego przez Mikołaja sędziego Kaliskiego, zwanego krwawym Diabłem, 2) w Marcinkowie Górnym pomnik Leszka Białego, zamordowanego na polach między Gąsawą a Marcinkowem, 3) zabytki architektury w Żninie.

Wycieczki należy zgłaszać, podając termin przyjazdu i ilość osób tylko Ekspedycji Wykopaliskowej Uniwersytetu Poznańskiego, Biskupin — poczta Gąsawa, tel. 16, która udziela wszelkich bliższych wyjaśnień.

Biskupin można zwiedzać od 1 maja do 1 października od rana do zmroku. Opłaty wstępu dla młodzieży szkół średnich i zawodowych 30 gr, dla młodzieży szkół powszechnych 10 gr od osoby. Objaśnień udzielają bezpłatnie członkowie ekspedycji. Na miejscu można nabywać zdjęcia wykopalisk, pocztówki, znaczki pocztowe, broszury i książki o Biskupinie.

Zwiedzanie wykopalisk i muzeum trwa około godziny. Na miejscu znajduje się jadłodajnia. Obiady można zamawiać w Żninie w restauracji Szmita i Smorowskiej, w Gąsawie w restauracji Kowalika.

W szkole w Biskupinie i Żninie znajdują się schroniska noclegowe.

Do Biskupina można dojechać: 1) koleją powiatową ze Żnina i Ośna, która daje na zamówienie pociągi specjalne, 2) autobusem ze Żnina i Gniezna (autobusy specjalne można zamawiać w przedsiębiorstwie autobusowym W. Mikołajczaka w Gnieźnie.

Kuratoria przedrukują niniejszy komunikat w najbliższym numerze swego Dziennika Urzędowego. (Nr II W-2604/39).

174.

KOMUNIKAT

o spółdzielni turystyczno-wypoczynkowej „Gromada".

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę szkół rolniczych niższych i średnich na spółdzielnię turystyczno-wypoczynkową „Gromada", ma-

jącą na celu udostępnienie poznawania kraju rolnikom. Spółdzielnia mieści się w Warszawie przy ulicy Wareckiej 11 a. (Nr III RG-1110/39).

175.

Komunikat o „Tablicy rzemiosła w Polsce".

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę szkół na ukazanie się w druku wydawnictwa w formie rotograwiurowej tablicy: „Rzemiosło w Polsce w XX roku niepodległości Rzeczypospolitej" w opr. Jana Chodorowicza, nakładem Tow. Wydawn. „Arkonia" (Warszawa, Marszałkowska 48). Ze względu na przejrzyście opracowany temat i celowy układ tablicy wydawnictwo nadaje się do szerszego rozpowszechnienia przede wszystkim w szkołach przemysłowych (rzemieślniczych) stopnia gimnazjalnego i niższego, oraz w szkołach dokształcających zawodowych. (Nr III PU-432/39).

176.

KOMUNIKAT

o broszurze pt.: „Przygotowanie pracowników do potrzeb przemysłu i rzemiosła metalowego".

Ministerstwo W. R. i O. P. komunikuje, że w najbliższym czasie ukaże się nakładem Towarzystwa Wojskowo - Technicznego broszura p. t. „Przygotowanie pracowników do potrzeb przemysłu i rzemiosła metalowego", obejmująca odbitkę z różnych fachowych czasopism artykułów mgr inż. Jaworskiego Adama, kap. lot.: 1) „Szkolenie pracowników fizycznych w przemyśle metalowym", 2) Szkolenie uczniów rzemieślniczych metalowców", 3) „Rejestrowanie przebiegu szkolenia uczniów rzemieślniczych", 4) „Wrażenia z Międzynarodowego Kongresu Szkolenia Zawodowego odbytego w Berlinie w dniach 25. VII. — 29. VII. 1938 r.", 5) „Uwagi o przygotowaniu robotników do przemysłu wojennego". Ponieważ artykuły te dotyczą zagadnień szkolenia i dokształcania zawodowego, z którymi powinni być zaznajomieni nauczyciele szkół zawodowych, Ministerstwo poleca wymienioną broszurę do bibliotek nauczycielskich w szkołach przemysłowych wszelkich stopni. (Nr III-PU 445/39).

177.

KOMUNIKAT

o broszurze pt.: Szkoły fabryczne niemieckiego wielkiego przemysłu elektrotechnicznego".

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę na ukazanie się w druku broszury pt. „Szkoły fabryczne niemieckiego wielkiego przemysłu elektrotechnicznego " w opr. inż. Włodzimierza Kotelewskiego jako odbitki z „Przeglądu Elektrotechnicznego" (zeszyt 9, 11 i 13 r. 1938), która nadaje się do użytku w szkołach elektrotechnicznych wszelkich stopni. (Nr III PU-250/39).

178.

KOMUNIKAT

o wydawnictwie p. t.: Wańkowicz M. Sztafeta.

Ministerstwo W. R. i O. P. zwraca uwagę Dyrekcji i Nauczycieli szkół wszystkich typów na wydawnictwo p. t.:

Wańkowicz M. Sztafeta. Książka o polskim pochodzie gospodarczym. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa, 1939. Cena 15 zł.

Książkę można nabywać w 10 ratach miesięcznych, przekazem na P. K. O. Nr 1270, w ten sposób, że Dyrekcje danych uczelni przeprowadzają akcję zapisów we własnym zakresie oraz ściąganie i przekazywanie ich na rachunek PKO.

Celem tej książki jest budzenie samopoczucia siły i dumy narodowej oraz wskazania na rezultaty zbiorowej i solidarnej pracy. Styl prosty, ale plastyczny i żywy, liczne ilustracje w tekście czynią książkę nie tylko pożyteczną ale i bardzo interesującą lekturą. (Nr II Pr-17657/39).

179.

KOMUNIKAT

o wydawnictwie: „Rocznik Polityczny i Gospodarczy P. A. T. na rok 1939".

Wyszedł z druku „Rocznik Polityczny i Gospodarczy P. A. T. na rok 1939".

Na treść „Rocznika" składają się w rb. przede wszystkim wiadomości ogólne: o terytorium, ludności, dziejach, ustroju współczesnym Rzeczypospolitej Polskiej. Znajdujemy tam obszerny dział informacyj organizacyjno-personalnych, dotyczących naczelnych organów władzy państwowej i administracji rządowej. Dział ten uzupełnia studium o ustroju samorządu terytorialnego i o szczególnie aktualnych w roku bieżącym zasadach samorządowego prawa wyborczego.

Z innych materii omawianych w „Roczniku" należy wymienić: sprawy wyznaniowe, życie oświatowo-kulturalne, w szczególności szkolnictwo, naukę, literaturę, sztukę, wychowanie fizyczne, stosunki intelektualne Polski z zagranicą itd. Dział prasy został potraktowany w tym roku obszerniej niż w latach poprzednich ze względu na doniosłe zmiany charakteru ustawodawczo-organizacyjnego, jakie zaszły w r. 1938 w dziedzinie prasowej i zawodowo - dziennikarskiej. „Rocznik" podaje in extenso dekret prasowy Prezydenta R. P. oraz ogólnopaństwowy układ zbiorowy pracy w zawodzie dziennikarskim. Jak co roku, znalazły odpowiednie uwzględnienie w „Roczniku" działy: gospodarczy i społeczny.

Zamyka rocznik artykuł o zmianach terytorialnych, jakie zaszły w Europie w r. 1938. Specjalną uwagę poświęcono w „Roczniku" zagadnieniom, dotyczącym Zaolzia i innych ziem odzyskanych przez Polskę.

Wydawnictwo to nadaje się do użytku służbowego, jako pomoc biurowa dla urzędów i instytucyj podległych Ministerstwu W. R. i O. P.

Nabywać można w Biurze Wydawnictw P. A. T., Warszawa, Miodowa 22, oraz we wszystkich Oddziałach P. A. T., jak również w większych księgarniach we wszystkich miastach Polski. (Nr I Praw-1150/310/39).

180.

KOMUNIKAT

o niedozwoleniu w szkołach jako podręcznika książki: M. Tauber i J. Wajngarten, Mała historia Żydów dla VII klasy szkół powszechnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że na książce: M. Tauber i J. Wajngarten, Mała historia Żydów dla VII klasy szkół powszechnych, Wydanie III, Nakład Autorów, Warszawa 1938, umieszczono bez uzyskania aprobaty Ministerstwa, wymaganej § 20 rozp. Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 stycznia 1937 r., o ocenie i używaniu książek szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. r. 1937, Nr 1, poz. 4) określenie: Podręcznik nauki religii mojżeszowej przystosowany do programu nauki rel. mojż. Min. W. R. i O. P. z dn. 29 kwietnia 1928 Nr I. 6382/28.

W myśl powołanego wyżej rozporządzenia książka ta nie może być używana w szkołach jako podręcznik. (Nr II Pr-17768/39).

181.

KOMUNIKAT

o aparatach filmowych projekcyjnych dla szkół systemu Philips-Bell and Howell.

W związku z zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 czerwca 1937 r. w sprawie oceny typów aparatów filmowych dla szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 232), tudzież w związku z okólnikami Nr 104 i Nr 105 z dnia 9 grudnia 1937 r. w sprawie aparatów filmowych dla szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 14, poz. 429 i poz. 430) Ministerstwo W. R. i O. P. zawiadamia, że uznaje za dozwolone do użytku zbiorowego w szkołach jako pomoce naukowe dwa aparaty filmowe systemu Philips-Bell and Howell-modele firmy „Philips" 138 J i 120 J, ustalając zarazem ceny maksymalne zarówno apatów, jakoteż części wymiennych i dodatkowych, łącznie z dostawą do szkół:

1) Aparat filmowy dźwiękowy 16 mm systemu Philips-Bell and Howell model firmy „Philips" 138 J (Polskie zakłady Philips, Spółka Akcyjna, Warszawa, ul. Karolkowa 36/44 zł 2.052,75

2) Aparat dźwiękowy 16 mm systemu Philips-Bell and Howell, model firmy Philips 120 J (adres j. w.) . . . . zł 2.487,50

Uwagi: Aparaty powyższe dostosowane są do prądu zmiennego lub stałego w granicach od 100 do 125 V. Przy napięciach wyższych potrzebny jest transformator lub opornica dla części projekcyjnej, dla wzmacniacza zaś przetwornica lub wibrator.

3) Części wymienne i dodatkowe:

	zł
a) lampa projekcyjna 750 w typ 6153 H .	61.50
b) Lampa naświetlająca 7250 N . .	4.95
c) Pilot-lampa 7248 M	1.93
d) Lampa do oświetlenia tablicy rozdzielczej typu 6910	1.10
e) Fotokomórka 3534	64.90
f) Lustro odwracające	47.30
g) Transformator sieciowy	132.00
h) Obiektyw f = 10 cm; f : d = 2,5 .	82.50
„ f = 2.5 cm; f : d = 2,46 .	49.50
„ f = 7,5 cm; f : d = 2,9 .	.71.50
i) Lampy wzmacniające do papartu 138 J:	
6 J 7	9.08
6 C 5	8.42
6 F 6	10.95
5 Z 4	10.84
j) Lampy wzmacniające do aparatu 120 J:	
6 C 6	9.48
6 N 7	17.94
6 F 6	11.43
6 L 6	14.49
5 T 4	26.89

(Nr Szt-2105/38).

182.

KOMUNIKAT

o filmach szkolnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego — zgodnie z zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 października 1937 r. (Nr Szt—2720/37) w sprawie filmu szkolnego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 13, poz. 387) — następujące filmy kategorii C, przedstawione do oceny przez Polską Agencję Telegraficzną — Instytut Filmowy (Warszawa, ul. Królewska 10):

1) Akrobatyczne popisy pływackie (Nr Szt-596/39),

2) Z Jerozolimy do Tel-Avivu — Film dźwiękowy (Nr Szt-596/39),

3) Badanie prądów i wirów. — Film dźwiękowy (Nr Szt-596/39),

4) Ważka — Film dźwięk. (Nr Szt-596/39),

5) Przeźroczyste żyjątka morskie. — Film dźwiękowy (Nr Szt-596/39),

6) Mrówki. — Film dźwiękowy (Nr Szt-596/39),

7) Szwajcaria współczesna. — Film dźwiękowy (Nr Szt-596/39),

8) Bali i Jawa. (Nr Szt-737/39),

9) Zaprawa pływacka. (Nr Szt-737/39),

10) Oddychanie. (Nr Szt-737/39),

11) Pierwsza ekspedycja filmowa na dno morza przy zastosowaniu systemu Wiliamsona. (Nr Szt-737/39),

12) Gruźlica. (Nr Szt- 737/39),

13) Życie niektórych plemion murzyńskich nad jeziorem Wiktoria—Nyanza. (Nr Szt-737/39),
14) Skoki do wody. (Nr Szt. 737/39),
15) Zaprawa wioślarska. (Nr Szt-737/39),
16) Przez Alpy Tessyńskie. (Nr Szt-737/39),
17) Nad zatoką Gwinejską. (Nr Szt-889/39),
18) Wyrób papieru listowego. (Nr Szt.-889/39),
19) Powstawanie gleby. (Nr Szt.-889/39),
20) Pszczoły. — Film dźwiękowy. (Nr Szt-889/39),
21) Tel-Aviv. — Film dźwiękowy. (Nr Szt-889/39),
22) Fabryka lalek. — Film dźwiękowy. (Nr Szt-889/39).

183.

KOMUNIKAT

o filmie p. t. „Francja czuwa".

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr Szt. 1506/39 z dnia 26 maja 1939 r. Urząd Wojewódzki poleca uwadze Dyrekcji i Kierownictw szkół film p. t. „Francja czuwa", jako zasługujący na obejrzenie przez młodzież dwu ostatnich roczników szkół powszechnych oraz szkół średnich.

184.

KOMUNIKAT.

o filmie p. t. „Maboni".

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządzeniem z dnia 26. V. 1939 r. Nr Szt. 1317/39 zezwoliło Seminarium Duchownemu Księży Pallotynów, w myśl okólnika nr 84 z dnia 30 IX. 1935 r., o imprezach urządzanych w szkołach (Gaz. Urzęd. Wojew. Śl. — Dział Administracji Szkolnej nr 11, poz. 166 z roku 1935), na wyświetlanie filmu p. t. „Maboni" w szkołach średnich pod warunkiem ścisłego przestrzegania treści wspomnianego okólnika.

Zezwolenie niniejsze, zgodnie z punktem 7 wymienionego okólnika, nie może być uważane za polecenie i w niczym nie ogranicza swobody dyrekcyj szkół w dopuszczeniu powyższego filmu do wyświetlana w obrębie poszczególnych zakładów naukowych.

185.

KOMUNIKAT

o czasopiśmie p. t. „Higiena Szkolna".

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 1 czerwca 1939 roku Nr II-W-3822/39 zawiadomiło, że w bieżącym roku szkolnym zaczęło wychodzić w Poznaniu czasopismo (kwartalnik) p. t. „Higiena szkolna".

Ponieważ czasopismo to ma być organem Referatów higieny Kuratoriów Okręgów Szkolnych oraz lekarzy szkolnych i ma na celu stałe informowanie lekarzy szkolnych oraz gron nauczycielskich o różnych zagadnieniach aktualnych z dziedziny higieny szkolnej, służąc w tym okresie jako pomoc w samokształceniu, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaleca to czasopismo do wszystkich bibliotek nauczycielskich, przede wszystkim w tych szkołach, w których czynni są lekarze szkolni.

Prenumerata roczna wynosi 10,— zł.

Adres Redakcji i Administracji — Poznań, Towarowa 23.

186.

KOMUNIKAT

w sprawie zezwolenia na prowadzenie szkoły dokszt. zawodowej.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego udzielił Górniczej i Hutniczej Spółce Akcyjnej Hucie w Trzyńcu odwołalnego zezwolenia na otwarcie i prowadzenie szkoły pod nazwą: „Prywatna Szkoła Dokształcająca Zawodowa Huty w Trzyńcu.

187.

KOMUNIKAT.

o zatwierdzonym wzorze opakowania indywidualnego pakietu przeciwiperytowego.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że Ministerstwo Opieki Społecznej zatwierdziło wzór opakowania indywidualnego pakietu przeciwiperytowego, opracowanego przez Polski Czerwony Krzyż.

Równocześnie Ministerstwo Opieki Społecznej ustaliło cenę pakietu indywidualnego przeciwiperytowego na 50 (pięćdziesiąt) groszy za sztukę w detalu.

Pakiet i opis techniczny indywidualnego pakietu przeciwiperytowego można nabyć w Składnicy Głównej P. C. K. w Warszawie, ul. Skierniewicka nr 23/25.

188.

KOMUNIKAT

o kursach wyszkolenia żeglarskiego młodzieży.

Zarząd Główny Ligi Morskiej i Kolonialnej organizuje w czasie ferii letnich następujące kursy dla młodzieży szkolnej, członków kół szkolnych L. M. K.:

a) w Głównym Ośrodku Żeglarskim L. M. K. nad jez. Narocz kursy żeglarskie w trzech 22-dniowych turnusach dla 200 młodzieży w każdym.

Pierwszy turnus przeznaczony jest wyłącznie dla dziewcząt, dwa pozostałe dla chłopców.

Pierwszy turnus trwa: od 23. VI. do 14. VII. 39 r., drugi od 17. VII. do 6. VIII 39 r., trzeci od 9. VIII. do 30 VIII. 1939 r.

Poziom wyszkolenia: dla początkujących według programu na stopień „żeglarza", dla zaawansowanych według programu P. Z. na stopień sternika śródlądowej żeglugi jachtowej.

b) Kurs wodny eksperymentalny w dwóch turnusach dla chłopców od 12 — 14 lat w Ośrodku L. M. K. nad jez. Żarnowieckim według programu na stopień „wioślarz".

Pierwszy turnus trwa od 2. do 29. VII. 1939 r., drugi od 2. do 29. VIII. 1939 r.

c) Kurs żeglarstwa przybrzeżnego dla członków kół szkolnych organizowany za pośrednictwem harcerstwa oraz Związku Młodzieży Chrześcijańskiej „Polska Ymca“ dla 300 uczniów w trzech turnusach.

Turnus pierwszy od 26. VI. do 16. VII., drugi od 19. VII. do 8. VIII., turnus trzeci od 11. VIII. do 31. VIII. 1939 r.

d) Podróż zapoznawcza na „Zawiszy Czarnym“ dla chłopców w miesiącu sierpniu.

Szczegółowe informacje i prospekty o kursach żeglarskich dostarczą kołom szkolnym poszczególne oddziały L. M. K.

Kuratoria Okręgów Szkolnych przedrukują komunikat ten w swych dziennikach urzędowych. (Nr II W-1821/39).

189.

KOMUNIKAT.

o kursach żeglarskich w Jastarni.

Ośrodek Żeglarstwa Morskiego w Jastarni, podległy służbowo Komendantowi Wojskowego Ośrodka Morskiego w Gdyni, organizuje w roku bieżącym kursy na stopień żeglarstwa morskiego i na stopień sternika, w następującch okresach:

I turnus od 26. VI. — 15. VII. 1939,
II turnus od 17. VII. — 5. VIII. 1939,
III turnus od 7. VIII. — 26. VIII. 1939,
IV turnus od 28. VIII. — 16. IX. 1939.

Zarząd Nauczycielskiego Ośrodka Morskiego w Gdyni uzyskał dla swoich członków kilka miejsc na I, II i III turnusie.

O szczegóły należy się zwracać do Nauczycielskiego Ośrodka Morskiego w Gdyni, ul. Morska 79 (Gimnazjum T. S. S.).

190. Katowice, dnia 24 maja 1939 r.

KOMUNIKAT

o wynikach zawodów narciarskich Męskich Szkolnych Kół Sportowych.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości wyniki osiągnięte przez Męskie zespoły Szkolnych Kół Sportowych podczas zawodów narciarskich młodzieży szkolnej, które odbyły się w Szczyrku w dniach 15 i 16 marca 1939 r.

Nazwa drużyny	Nota kombinacji	Miejsce w kombinacji	Czas zjazdu	Miejsce w zjeździe	Czas sztafety	Miejsce w sztafecie
Państw. Gimn. Nr 861 Bielsko	231,59	1	7,37	1	2,21,45	3
Państw. Gimn. Cieszyn	243,20	2	8,39,6	4	2,21,27	2
Kupieckie Gimn. Cieszyn	244,90	3	8,28,4	3	2,25,12	4
Inst. Handl. Chorzów	247,69	4	8,08.0	2	2,31,45	6
Państw. Gimn. Jabłonków II	253,50	5	9,36,6	8	2,20,55	1
Kupieckie Gimnazjum Rybnik	268,37	6	9,21,2	6	2,38,22	8
Państw. Gimn. Jabłonków I	272,74	7	10,40,0	9	2,27,56	5
Państw. Gimn. Siemianowice	279,59	8	10,42,8	10	2,34,08	7
Państw. Gimnazjum Pszczyna	284,85	10	10,33,0	—	2,41,07	11
Śl. Techn. Zakłady Katowice	283,84	9	11,01,8	12	2,34,45	9
Państw. Gimn. Mysłowice	285,70	11	8,52,6	5	3,00,41	18
Gimn. Niem. Chorzów	292,48	12	11,16,8	14	2,40,25	10
Państw. Gimn. Rybnik	293,55	13	11,11,6	13	2,42,26	12
Miejsk. Gimn. Katowice	298,50	14	11,01,6	11	2,49,10	15
Państw. Gimn. Tarn. Góry	312,90	15	12,23,7	17	2,47,57	14
Koeduk. Gimn. Ruda	319,48	16	12,17,6	16	2,55,32	16
Państw. Gimn. Katowice	319,77	17	11,54,8	15	3,00,05	17
Wyższa Szkoła Niem. Tarn. Góry	320,38	18	13,16,0	18	2,45,41	13
Państw. Gimn. im. Kostki Chorzów	dyskwalifik.	—	wycof.	—	3,03,37	19 (poza konk.)
Śl. Zakłady Techn. Katowice	„	—	„	—	3,05,03	20 (poza konk.)
Gimn. Kupieckie Katowice	„	—	9,41,3	poza konk. 7	wycof.	—

191.

KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH

A. Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce szkolne dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Podręczniki szkolne dla gimnazjów i liceów ogólnokształcących.

Auerbach M. i Dąbrowski K. Gramatyka łacińska. Podręcznik dla wszystkich klas gimnazjalnych. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1937 — dla uczniów w liceach ogólnokształcących do końca roku szkolnego 1939/40. (Nr II Pr-14625/37).

Bornholtz T. Zagadnienia życia współczesnego. Podręcznik dla II klasy liceów ogólnokształcących. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938 — dla uczniów klasy II liceum. (Nr II Pr-16334/38).

Iliada Rzymska. (Wergiliusz, Eneidy, Ks. VII — XII). Opracował M. Rozmarynowicz. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego. Lwów, 1939 — dla uczniów liceum humanistycznego i klasycznego. (Nr II Pr-17159/38).

Kleiner J., Brückner A., Aleksandrowicz Z., Balicki J., Maykowski S. Literatura polska dla klasy II liceów ogólnokształcących. Tom II. Część II. Kleiner J., Brückner A. Zarys dziejów literatury polskiej i języka polskiego. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1939 — dla uczniów kl. II liceów ogólnokształcących. (Nr II Pr-16277/38).

Sinko T. Vir bonus. Podręcznik łaciny dla III klasy gimnazjalnej. Wydanie II. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa, 1939 — dla uczniów klasy III gimnazjalnej. (Nr II Pr-17627/39).

Podręczniki do nauki religii mojżeszowej w szkołach powszechnych.

Tauber M. i Wajngarten J. Mała historia biblijna. Wydanie nowe. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Nauka". Warszawa, 1938 — podręcznik do nauki religii mojżeszowej dla II klasy szkół powszechnych (Nr II Pr-16888/38).

Tauber M. i Wajngarten J. Mała historia biblijna. Wydanie nowe. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Nauka". Warszawa, 1938 — podręcznik do nauki religii mojżeszowej dla III klasy szkół powszechnych. (Nr II Pr-16889/38).

Tauber M. i Wajngarten J. Mała historia biblijna. Wydanie nowe. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Nauka". Warszawa, 1938 — podręcznik do nauki religii mojżeszowej dla IV klasy szkół powszechnych. (Nr II Pr-16890/38).

Książki do bibliotek uczniowskich.

Bazgier J. L. (Popiel). Czwórka sztandarowa. Wspomnienia Piłsudczyka. Wydawnictwo Wojskowego Instytutu Naukowo-Oświatowego. Warszawa, 1936. dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr — 16787/38).

Buyno-Arctowa M. Figa. Powieść dla młodzieży. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa 1939 — dla dzieci od lat 9, 10 i 11. (Nr II Pr-17628/39).

Buyno-Arctowa M. Ptaszek Tereski. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, — dla dzieci w wieku lat 7 i 8. (Nr II Pr-17632/39).

Cressy E. Na wielkich szlakach kolejowych. Polska i Świat Współczesny. Biblioteka Młodzieży, 49. Wydawnictwo Księgarni Gebethnera i Wolffa, 1938 — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-17581/39).

Dąbrowska M. Czyste serce. Opowiadanie dla młodzieży. Nakład Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza. Warszawa—Kraków, 1938 — dla młodzieży lat 13. (Nr II Pr-17260/38).

Dziewanowski W. Uzbrojenie w rozwoju dziejowym. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938 — w liceach. (Nr II Pr-17681/39).

Hobart J. A. Rzeka przeznaczenia. Przełożył S. Warski, Wydawnictwo Książnicy - Atlasu. Lwów—Warszawa — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr-17662/39).

Koniński K. L. Pisarze ludowi. Wybór pism i studium o literaturze ludowej z przedmową prof. Dr F. Bujaka. 2 tomy. Wydawnictwo Spółdzielni Wydawniczej „Wieś". Lwów, 1938 — w zakładach kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-16340/38).

Kossak-Szczucka Z. Gród nad jeziorem. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr-17580/39).

Ledóchowska M. U. Wśród bandytów dzikich gór. Wydawnictwo SS. Urszulanek S. J. K. w Lubocześnicy pod Pniewami, 1932 — dla dzieci w wieku 11, 12 i13. (Nr II Pr-16889/38).

Malicki A. Typy wsi w Polsce. Wydawnictwo Księgarni St. Malinowskiego. Lwów — w gimnazjach i liceach. (Nr II Pr-16640/38).

Or-Ot. Leśna królewna. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, — dla dzieci w wieku lat 7 i 8. (Nr II Pr-17633/39).

Ostrowski W. Na szczyt świata. Polska i Świat Współczesny. Biblioteka Młodzieży. 48. Wydawn. Księgarni Gebethnera i Wolffa. Warszawa — dla młodzieży w wieku lat 11, 12 i 13. (Nr II Pr-17577/39).

Parandowski J. Trzy znaki Zodiaku. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa 1939 — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr-17652/39).

Porazińska J. Kozucha kłamczucha. Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa 1939 — dla dzieci w wieku 7 i 8. (Nr II Pr-17635/39)..

Rusinek M. Polska zaczyna się od Gdyni. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów — w szkołach powszechnych. (Nr II Pr-17531/38).

Sieroszewski W Kulisi, Bokser. Wydanie trzecie. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-17582/39).

Sołtan A., Mazur J. Kapuściński W., Szczeniowski S., Wersztein L. Tryumfy eksperymentu i jego granice. Biblioteka Wiedzy. Tom 40. Wydawnictwo Księgarni Trzaski, Ewerta i Michalskiego S. A. Warszawa — w liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-17665/39).

Stenz E. Ziemia. Fizyka globu, mórz i atmosfery. Z dziedziny nauki i techniki. Biblioteka Popularno-Naukowa. Tom XI. Wydawnictwo „Mathesis Polska" Warszawa, 1936 — w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-15221/38).

Tschiffely A. F. Od Krzyża Południa do Gwiazdy Polarnej, 10 000 mil konno przez Amerykę, od Argentyny do Waszyngtonu. Przełożył M. Jarosławski. Biblioteka Podróżnicza. 1. Wydawnictwo Księgarni Trzaski, Everta i Michalskiego S. A. Warszawa — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-16932/38).

Wańkowicz M. Sztafeta. Książka o polskim pochodzie gospodarczym. Wydawnictwo „Biblioteka Polska". Warszawa, 1939 — dla młodzieży od lat 14. (Nr II Pr-17657/39).

Książki do bibliotek uczniowskich.

Bar A. Teatr krakowski pod dyrekcją Koźmiana. Nakład Państw. Wydawn. Książek Szkolnych. Lwów. B. d. (Nr II Pr-17706/39).

Glover T. R. Świat starożytny. Przełożył S. Przeworski. Biblioteka Wiedzy. Tom 33. Wydawnictwo Księgarni Trzaski, Everta i Michalskiego. Warszawa. B. d. (Nr II Pr-17269/38).

Koniński K. L. Pisarze ludowi. Wybór pism i studium o literaturze ludowej z przedmową prof. dr E. Bujaka. 2 tomy. Wydawnictwo Spółki Wydawniczej „Wieś". Lwów 1938. (Nr II Pr-16340/38).

Landau L. Gospodarka światowa. Produkcja i dochód społeczny w liczbach. Wydawnictwo Instytutu Gospodarstwa Społecznego. Warszawa 1939. (Nr II Pr-17708/39).

Ludwig E. Nil. Życiorys rzeki. Tom I. Od źródeł do Egiptu. Tom II. Nil w Egipcie. Przełożyła E. Gałuszkowa Przemiany. Wydawnictwo Książnicy - Atlasu. Lwów—Warszawa. (Nr II Pr-17405/38).

Pomian - Boczkowski A. Co winniśmy wiedzieć o walce chemicznej. Wydawnictwo Związku Zawodowego Farmaceutów Pracowników w Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa, 1934. (Nr II Pr-17618/39).

Rulikowski M. Teatr warszawski od czasów Osińskiego, 1825 — 1915. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. (Nr II Pr-17707/39).

Szczurkiewicz T. Rasa, środowisko, rodzina. Szkice socjologiczne. Wydawnictwo Polskiego Instytutu Socjologicznego. Warszawa—Poznań, 1938. (Nr II Pr-17213/38).

Wańkowicz M. Sztafeta. Książka o polskim pochodzie gospodarczym. Wydawnictwo „Biblioteka Polska". Warszawa, 1939. (Nr II Pr-17657/39).

Wielopolska M. Obyczaje towarzyskie. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych, Lwów, 1938 — dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-16382/38).

Wykowski M. Dźwina i Dzisna. Uwagi i materiały do wstępnych badań problemu eksploatacji rzek Polski północno - wschodniej. Nakład Autora. Wilno, 1938. (Nr II Pr-17587/39).

Pomoce szkolne do użytku zbiorowego.

Matejko J. Teka arcydzieł. Słowem wstępnym i objaśnieniami opatrzył M. Szukiewicz. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich. Kraków. B. d. (Nr II Pr-1747/38).

Kossak J. Zwycięska bitwa Powstańców Górnośląskich pod Górą św. Anny. 1921. Wydawnictwo Salonu Malarzy Polskich. Kraków. (Nr II Pr-17476/38).

„Ilustracja Szkolna". Wydawnictwa Związku Nauczycielskiego Polskiego Warszawa:

Bobiński S. Mieszczanie kupcy z początkiem XVI w. w Krakowie. Seria LXVI. Nr 619 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Matejko J. Zygmunt August w Lublinie w r. 1569. Unia Lubelska. Seria LVIII. Historia. Nr 84 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Jenerał Józef Chłopicki. Seria XV. Nr 243. Portret 14 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Piotr Wysocki. Seria XV. Nr 237. Portret 13 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Ignacy Mościcki. Prezydent Rzeczypospolitej. Seria XLIX. Nr 522. Historia 74 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Józef Piłsudski. Pierwszy Marszałek Polski. Seria XLIX. Nr 523. Historia 75 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Marszałek Józef Piłsudski. Seria LII. Portret — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Marszałek Edward Śmigły-Rydz. Portret. Seria LXXII. Nr 731 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Komendant w okopach I Brygady Legionów na Wołyniu w 1916 r. Seria LXIX. Nr 646 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Warszawa. Rozbrojenie jednego z żołnierzy niemieckich dn. 10 listopada 1918 r. Posterunek na linii kolejowej pod miastem. Seria XLIV. Nr 494. Historia 676 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Rok 1920. Ułani siódmego pułku prowadzą oddział kozaków do niewoli. Fot. J. Ryś. Seria XV. Nr 242. Historia 40 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Rok 1920. Artyleria z monitorów ostrzeliwuje pozycje nieprzyjacielskie na Polesiu. Seria XV. Nr 238. Historia 36 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Rok 1920. Tanki na pozycji. Seria XV. Nr 244. Historia 41 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Godło Państwowe. Seria XLIX. Nr 520. Historia 72 — w gimnazjum. (Nr II Pr-16617/38).

Flaga władz i urzędów; pieczęć państwowa; bandera handlowo-morska; flaga forteczna i proporzec marynarki wojennej; flaga marynarki wojennej; znak lotniczy. Sera XLIX. Nr 521. Historia 73 — w gimnazjum. (Nr II Pr16617/38).

NOWOŚCI WYDAWNICZE.

Henryk Zbierzchowski: Zawsze wierny. Teatr Polski Żywej. T. 8. — Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 120. Zł 2.60.

Nowa sztuka znanego pisarza lwowskiego i laureata nagrody literackiej miasta Lwowa, obejmuje 7 obrazków scenicznych, historycznych czy rodzajowych z bohaterskiej i barwnej przeszłości kresowego grodu na przestrzeni sześciu wieków, od przyłączenia przez króla Władysława Jagiełłę do Polski aż po krwawą ofiarę Orląt.

Sztuka ta dzięki prawdzie historycznej, głębi nastroju i walorom poetyckim nadaje się dla teatrów zawodowych lub amatorskich na wszystkie uroczystości narodowe i może być grana albo w całości, albo w pojedyńczych obrazach.

J. Brzoza: Szyb Zosia. — Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 50. Zł 1.20.

Szyb Zosia jest próbą tzw. „teatru żywego". Próba ta przeciwstawia się dotychczasowym usiłowaniom teatru popularnego, opartego wyłącznie na wodewilu. Jest to scenariusz napisany, tak aby mógł być grany zarówno przez najbardziej nie przygotowane zespoły amatorskie, jak i przez teatry, stojące na najwyższym poziomie sztuki. Może być grany bez dekoracji i na wolnym powietrzu, jak i w teatrze dysponującym sceną obrotową. Ta dowolność i wszechstronność utworu jest właśnie ową próbą. Szyb Zosia, owa wieża wiertnicza dobywająca ropę, skarb ziemi, jest główną postacią dramatu.

Général H. Mordacq: Une grande victoire polonaise commenté par Halina Nieniewska. — Biblioteka Francuska zeszyt 31 Wyd. — Książnica - Atlas, Lwów — Warszawa 1939 r.

Général Mordacq, najbliższy współpracownik Clemenceau z czasu wojny światowej, autor licznych prac historycznych i publicystycznych (m. in. „Obrona Narodowa" 1937 r. „Dzieje Wielkiej Wojny", 1939 r.), w książce swej, zatytułowanej „Legendy wielkiej wojny", rozdział końcowy poświęcił r. 1920 i Wielkiemu Marszałkowi. Stwierdza on na podstawie niezbitych faktów, że zwycięstwo to jest polskim zwycięstwem, które Polska zawdzięcza wyłącznie swemu Wodzowi.

Général Mordacq wydał wymienioną pracę w roku 1935 — przeczytanie jej dziś ma szczególne znaczenie moralne dla każdego Polaka.

M. Piwowarczyk: Zajęcia rękodzielnicze w szkole Cz. II roboty z różnych materiałów. Str. 232. Zł 4.80. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa.

Podręcznik ten opracowany został dla szkół powszechnych w szczególności dla tych, które pozbawione są pracowni do zajęć praktycznych. Zawarte w podręczniku przykłady prac wiążą się w większości ściśle z programem nauki przyrody żywej i martwej, geografii, rachunków i geometrii. Dość obszernie ilustrowany jest dział sportu, zabaw oraz różnych prostych a potrzebnych przedmiotów dla użytku ucznia, domu i szkoły. W szczególności, kładzie nacisk przy pracach z różnych materiałów na konstruowanie prostych pomocy naukowych, daje możność ściślejszego związania zajęć praktycznych z innymi przedmiotami nauki a tym samym przystępnego przyswojenia przez ucznia wiadomości jak również systematycznego zaopatrzenia szkół w niezbędne pomoce naukowe i przyrządy. Wprowadzenie do pracy taniego materiału w postaci deski, dykty, tektury, odpadków blachy, starych gazet itp. oraz różnych nieużytków jak flaszki, pudełka, korki itp. pozwoli na pełną realizację zakreślonych tematów nawet w trudnych warunkach szkolnych.

Układ podręcznika jest jasny — każdy przedmiot ilustrowany jest przejrzystym rysunkiem oraz dokładnym opisem jego budowy. Na wstępie podany jest spis tematów z zaznaczeniem, w której klasie może uczeń dany przedmiot wykonać oraz jaki materiał jest potrzebny do jego budowy.

ŚWIAT I ŻYCIE.

Po kilku latach intensywnych prac redakcyjnych ukazał się w całości zarys encyklopedyczny „Świat i Życie" (nakład Książnicy-Atlas, redaktor naczelny prof. U. J. P. dr. Zygmunt Łempicki). Pięć dużych, pięknie oprawnych tomów, bogato ilustrowanych, o wyraźnym czystym druku, na doskonałym papierze. Świat i Życie jest na tle naszego ogólno-polskiego dorobku wydawniczego pozycją bardzo poważną, o pierwszorzędnej wartości naukowej i dydaktycznej. Warto też na pewno zaznajomić się z nim bliżej.

Encyklopedię rozbito na dwie części: na cztery tomy artykułowe, zawierające w y b ó r pewnych tematów, i na tom piąty, będący zbiorem krótszych wyjaśnień utrzymanych już całkowicie w stylu encyklopedycznym; tom V jest nadto pewnego rodzaju przewodnikiem po czterech pierwszych tomach encyklopedii: przy każdym mianowicie haśle w tomie V podane są tytuły artykułów oraz te stronice w czterech pierwszych tomach, w których obszernie potraktowano dane zagadnienie. W ten sposób cztery pierwsze tomy i tom V uzupełniają się w swoisty sposób, tworząc razem oryginalnie i pomysłowo skonstruowaną całość. Szczegółowe wskazówki, jak należy posługiwać się całością encyklopedii, podane na początku tomu V, ułatwiają posługiwanie się całym wydawnictwem.

Nie małą trudność z punktu widzenia redakcyjnego stanowiło zagadnienie skonstruowania czterech pierwszych tomów, a więc przede wszystkim dobór tematów poszczególnych artykułów. Redakcja rozwiązała na ogół szczęśliwie ten trudny dylemat. Jako osobne artykuły opracowane zostały specjalne tematy, szczególnie ważne na tle dzisiejszego rozwoju nauk, jak i z punktu widzenia potrzeb i zainteresowań człowieka dzisiejszego.

Dzięki znakomitym piórom popularyzatorskim pierwsze cztery tomy „Świata i Życia" stanowią bardzo przystępne, a zarazem naukowo gruntownie opracowane wprowadzenie w całość dzisiejszej wiedzy o życiu i kulturze świata. Tom V został opracowany na zupełnie innych zasadach. Nie podpisane informacje opracowane zostały redakcyjnie. Tutaj wchodzą w grę walory zupełnie inne: dokładność informacji, zwięzłość wykładu, precyzja objaśnienia, czystość i jasność stylu — a łącznie z tym wydobycie z niezmiernie nieraz obszernego materiału momentów najważniejszych i najistotniejszych. Tom V zawiera około 30.000 haseł, mnóstwo ilustracji w tekście. Całość (cztery tomy i tom V) zawiera 608 tablic jednobarwnych, 17 tablic kolorowych i liczne ryciny w tekście. Należy dodać, że wydawnictwo to zostało wyposażone w konieczne indeksy, m. i. w spis ilustracji ułożony według działów nauki, co ułatwia korzystanie z nich przy najrozmaitszych sposobnościach.

B. Chodowicki: Rzuty prostokątne dla II klasy liceum humanistycznego i przyrodniczego. — Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 78. Cena zł 1,60.

Program matematyki dla liceum humanistycznego i przyrodniczego w kl. II obejmuje również elementy geometrii wykreślnej p. t. Rzuty prostokątne, które mają dwojaki cel: a) dalsze kształcenie wyobraźni przestrzennej, zapoczątkowane w poprzednich kursach nauki przez naukę stereometrii i trygonometrii sferycznej (rozwiązania kąta trójściennego), b) zużytkowanie zdobytych wiadomości ze stereometrii i trygonometrii do rozwiązywania zagadnień, z którymi spotka się uczeń czy to na wyższych studiach, czy to w życiu praktycznym, a przede wszystkim podczas spełniania **obywatelskiego obowiązku Obrony Kraju.**

Całość książki dzieli się na:

1. wstęp w którym autor powtarza i utrwala wiadomości o rzucie równoległym ukośnym (perspektywie równoległej) i najważniejsze wiadomości ze stereometrii:

2. rzuty prostokątne na jedną rzutnię (rzuty cechowane), układ płaszczyzny i jego zastosowanie przedewszystkim do rozwiązania kąta trójściennego (tryg. sferyczna);

3. rzuty prostokątne na dwie płaszczyzny i ich zastosowanie w kreśleniu rzutów i przekrojów brył geometrycznych, przedmiotów technicznych i powierzchni topograficznych.

Mundury Wojska Polskiego. Album. Zeszyt I. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa.

Ukazał się pierwszy zeszyt wydawanej przez Książnicę-Atlas większej pracy pod tytułem „Mundury Wojska Polskiego". Głównym celem wydawnictwa jest szerzenie w społeczeństwie polskim umiłowania Wojska, zaznajomienia jaknajszerszych sfer z jego chlubną przeszłością, a przede wszystkim z jego wyglądem zewnętrznym w czasach ubiegłych i w chwili obecnej, jako tym czynnikiem, który najłatwiej pozwala odtworzyć sobie w wyobraźni owe chwile dziejów naszych, gdy żołnierz tworzył wielkość Polski.

Album obejmuje całość zagadnienia od czasu pojawienia się przepisowego munduru (na początku XVIII wieku) do chwili obecnej. Zawiera on na 56 barwnych tablicach z górą 400 odmian mundurowych. Podpisy objaśniające pod tablicami są napisane w 4 językach (polskim, francuskim, niemieckim i angielskim), a kilkudziesięcio-stronicowy tekst wstępu w dwóch (polskim i francuskim).

„Mundury Wojska Polskiego" zostały opracowane przez członka Państwowej Rady Muzealnej dr Władysława Dziewanowskiego przy współudziale inż. Józefa Konopki, tablice wykonali artyści malarze Xawery Koźmiński i Stanisław Haykowski.

192.

SPROSTOWANIE

W § 2 zarządzenia Min. W. R. i O. P. z dnia 25 lutego 1939 r. (Nr II S-1310/39) o regulaminie egzaminu dojrzałości liceum ogólnokształcącego poz. 32) — Gaz. Urz. Woj. Śl. Dział Adm. Szk. Nr 5 z dnia 31 maja 1939 r„ poz. 125) zamiast wyrazów „z dniem 1 września 1939 r." powinno być: „z dniem 1 marca 1939 r." (Nr II S-1310/39).

Koła Szkolne Polskiego Czerwonego Krzyża prowadzą niezwykle pożyteczną działalność w szkołach, rozwijając uczucie miłości bliźniego i przygotowując młodzież do służby dla obrony kraju.

Przez swą działalność Koła P. C. K. uzupełniają pracę wychowawczą szkoły i zasługują na całkowite poparcie i najżyczliwszą pomoc.

(—) **W. Świętosławski.**

Warszawa, 17 marca 1939 r.

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. 304.121.

Drukarnia Urzędu Wojewódzkiego Śl. w Katowicach, ul. Francuska 47.